

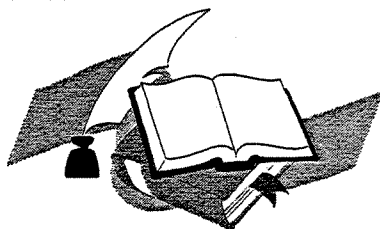

Menier Cyrano

Hedwig Cooremans & Paul Vanbossuyt
(naar Edmond Rostand)

ALMO
TONEELMANUSKRIFT

A.L.M.O. bvba
Jan Van Rijswijcklaan 282
B - 2020 ANTWERPEN

M E N I E R C Y R A N O

Volkse Komедie

naar

C Y R A N O D E B E R G E R A C

van

EDMOND ROSTAND

Vertaling en bewerking

EDWIG COOREMANS

en

PAUL VANBOSSUYT

---^---

MET

MENIER CYRANO een held
CHRISTIAN een braaf manneken
DE GUICHE een slechterik
RAGUENEAU een patekesbakker
LIGNIERE een dichter
DE VALVERT weer een slechterik
MONTFLEURY een komediant
BRISAILLE een ongewenste
ROXANE een edele lieve dame
ZUSTER MARTHA een zuster
LISE een patekesbakster
MOEDER MARGUERITE een chefzuster
DUENA een oppasstertje
ZUSTER CLAIRE weer een gewoon zuster
JODELETTE een vrouw zonder wie het niet begint
ZES FIGURANTEN
VIJF MUZIKANTEN - al dan niet muziek producerend

DIT WERK MAG NIET WORDEN OPGEVOERD
ZONDER VOORAFGAANDE SCHRIFTELIJKE
TOELATING VAN

AUTEURSBUREAU ALMO B.V.B.A.
JAN VAN RIJSWIJCKLAAN 282

B - 2020 ANTWERPEN

WAAR OOK DE NODIGE TEKSTEN TER
BESCHIKKING STAAN.

OP HET PODIUM STAAT SCHUIN LINKS 3/4 ACHTER EEN VERHOOG -
WE NOEMEN HET SPEELRUIMTE A.

DE LINKSE KLEINE ZIJDE VAN DIT VERHOOG IS VERBONDEN MET HET
EIGENLIJKE PODIUM DOOR EEN TRAP.

VANUIT DE BREDE VOORZIJDE VAN DITZELFDE VERHOOG VERTREKT
EEN TWEDE MAAR LAGERE OPBOUW SHUIN NAAR VOOR - DIT WORDT
SPEELRUIMTE B.

HET OVERBLIJVENDE SCENEGEDEELTE LINKS VAN A EN B WORDT
SPEELRUIMTE C.

HET OVERBLIJVENDE SCENEGEDEELTE RECHTS VAN A EN B WORDT DAN
SPEELRUIMTE D.

DEZE SPEELRUIMTES KRIJGEN IN IEDER DEEL EEN ANDERE FUNKTIE.

DEEL 1 : A = TEATERSCENE

B = VERLENGSTUK VAN ZAAL

DEEL 2 : A = OPSTAPJE VOOR MUZIKANTEN

B = GELAGZAAL BIJ RAGUENEAU

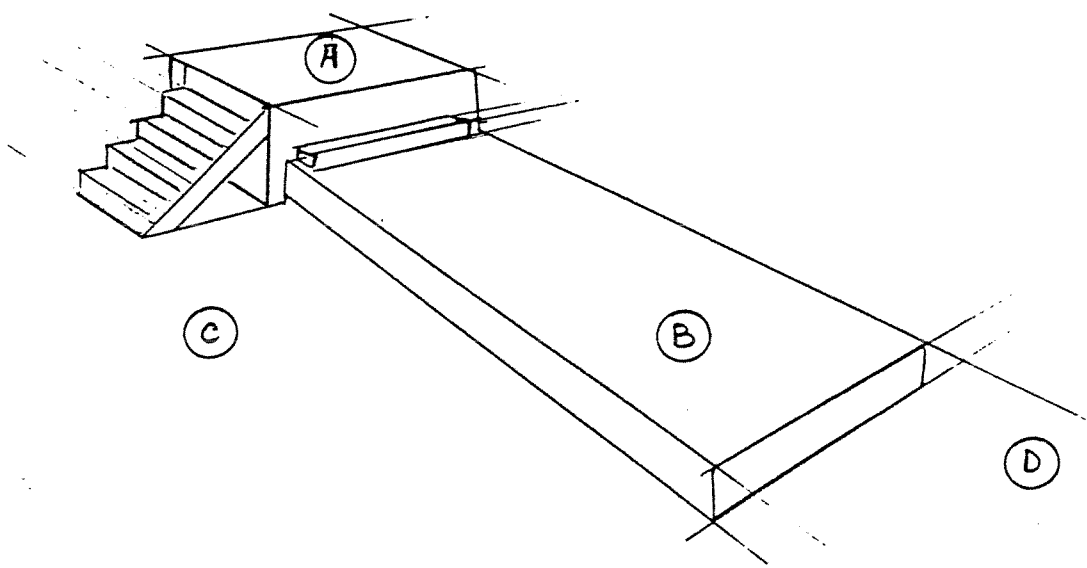
DEEL 3 : A = WONING VAN ROXANE

B = STEEGJE

DEEL 4 : A = HEUVEL

B = KAMP

DEEL 5 : B = RUSTHOEKJE VAN ROXANE IN DE KLOOSTERTUIN.

MENIER CYRANO

DEEL 1

HET LICHT IN DE ZAAL IS ZWAK.

HET LICHT OP HET PODIUM IS OOK ZWAK.

OP B STAAN 14 STOELN.

OP C ONDERAAN DE TRAP STAAN 4 STOELN.

DE FIGURANTEN SLIPELEN BINNEN EN NEMEN PLAATS OP B.

DE 4 MUZIKANTEN KOMEN OOK OP EN GAAN ONDER-AAN DE TRAP ZITTEN - ZE STEMMEN HUN INSTRUMENTEN.
DE DIRIGENT KOMT ERBLIJ.

OOK LISE KOMT NU OP - ZE HEEFT EEN BAKJE MET SNOEP OM DE HALS EN GAAT BIJ DE FIGURANTEN HAAR
WAAR VERKOPEN.

LISE : - Zoete bollen, zure bollen, munte bollen !

EVEN LATER STAPT DE GUICHE ACHTERAAN TAMELIJK BRUTAAL DE ZAAL BINNEN.

PORTIER : - Hèla, makker ! Betalen !

DE GUICHE : - Haha, betalen ! Ik kom overal gratis binnen, jong !

PORTIER : - Hoe, gratis..?

DE GUICHE : - Mijn nonkel die is kardinaal en die heet Richelieu en als ge een nonkel hebt
die kardinaal is en die Richelieu heet dan komt ge overal gratis binnen.

PORTIER : - Aaah...

DE GUICHE : - TOT PUBLIEK - Ik moet wel zeggen dat zoiets wreed gemakkelijk is.

DE VALVERT : - STAPT OP ZIJN BEURT DE ZAAL BINNEN.

PORTIER : - Hola, weeral ene! Er moet hier betaald worden... of is uw nonkel ook kardinaal?

DE VALVERT : - Ik ben burggraaf de Valvert, manneken en als gij u niet met mijn familie moeit
zal ik dat met de uwe ook niet doen.

DE GUICHE : - de Valvert ! Mijn beste kameraad. Kom maar binnen, man. Mensen zoals wij laten
zich door niemand tegenhouden en zeker niet door een portier.

DE TWEE MANNEN STAPPEN LACHEND NAAR VOOR WAAR ZE LISE ONTMOETEN DIE INTUSSEN VAN HET PODIUM
IN DE ZAAL GEKOMEN IS.

LISE : - Zoete bollen, zure bollen, munte bollen !

DE GUICHE : - Kom, meiske! Eén kuske en ik koop al uw bollen.

LISE : - 'Salut', aan die prijs kan ik ze beter zelf opeten.

DE GUICHE : - Ook goed. Dan geen kuske. - HIJ NEEFT EEN PAK BOLLEN EN LOOPT DOOR.

LISE : - Zeg ! Wilt ge dat eens terug-geven.

DE GUICHE : - LACHT WEER - Als wij iets in onze handen hebben, schatteke laten wij dat nooit
meer los.

LISE : - Het is toch wel erg ! - TZ - En als een mens durft zeggen wat hij denkt kan
hij nog de bak invliegen ook.

DE VALVERT : - Zie, ginder vooraan is er nog plaats. Laat ons daar gaan staan zoals het mensen van onze rang past. - ZE GAAN NAAR C.

LISE : - Zoete bollen, zure bollen, munte-bollen ! Zelf gemaakt in onze eigen patisserie!

ROXANE EN DE DUENA KOMEN NU ACHTERIN DE ZAAL BINNEN.

ROXANE : - Spelen ze nu teater vandaag of is het opera ?

DUENA : - Teater geloof ik.

ROXANE : - Ik hoop dat het deze keer op iets zal trekken.

DUENE : - Als ze niet meer licht maken gaan we niet veel zien.

ROXANE : - Ja. Waarom is dat hier zo donker ?

LIGNIERE : - DIE IN DE ZAAL ZIT - ROEPT - Dat meisje heeft gelijk! Waarom is dat hier zo donker ?

DUENA : - Laat maar, meneer. Voor ons moet ge geen 'ambras' maken.

LIGNIERE : - Ik maak nooit 'ambras', madammeke. - BRULT - Maak potverdonne wat meer licht!

HET LICHT IN DE ZAAL VERSTERKT.

X : - Aaaaah ! - (APPLAUS ?)

DUENA : - 'Merci', ~~meneer~~. - DAN TOT ROXANE - Kom, ginder is nog plaats. - ZE GAAN NAAR B WAAR ACHTERAAN NOG ENIGE STOELN VRLJ ZIJN.

LISE : - Zoete, zure, munte, zelfgemaakte bollen.

CHRISTIAN : - IS BINNENGEKOMEN EN KLIJKT ZOEKEND ROND - ZIET DAN LIGNIERE - Hè, Lignière... Pssttt, Lignière ik ben hier...

LIGNIERE : - Ah, ~~meneer~~ de Baron de Neuville! Ik ben content dat ge gekomen zijt. Kom, ik heb u een plaatske gehouden.

CHRISTIAN WIL NAAR HEM TOE MAAR LISE STAAT IN DE WEG.

LISE : - Zoete bollen, zure bollen, munte-bollen !

LIGNIERE : - Een baron dat eet geen bollen, mademoiselleke, en zeker niet als hij op weg is om zich te laten 'engageren' in het leger van de koning.

CHRISTIAN : - Dat is iets voor morgen, Lignière. Vandaag mag ik dus nog een bolleke eten. HLJ KOOPT EEN ZAKJE BOLLN.

MARGUERITE, CLAIRE EN MARTHE KOMEN INTUSSEN BINNEN.

MARGUERITE : - Het is te hopen dat er een beetje volk van stand is.

CLAIRE : - De laatste keer dat ik hier was was het niet vet.

MARTHE : - Ja, maar nu spelen ze een drama en dan hebt ge altijd kans dat er een beter publiek zit.

CLAIRE : - Oei, is dat daar de Valvert niet ?

MARTE : - En de Guiche ! Kom, we gaan er-bij. - ZE GAAN NAAR C.

LISE : - Zoete bollen, zure bollen, munte-bollen, zelf gemaakt.

LIGNIERE : - TOT CHRISTIAN - Is dat meisje waar ge verliefd op zijt hier in de zaal ?

CHRISTIAN : - Ik weet het niet, ik heb ze nog niet gezien.

LIGNIERE : - Als ge haar niet meer ziet zal ik dat gedicht dat ge mij gevraagd hebt voor haar te maken zeker niet meer moeten schrijven ?

CHRISTIAN : - Maar ja. Als 'professionnel' moet ge voor haar het mooiste gedicht van heel de wereld schrijven. Ik wil dat bijhebben tegen dat ik haar nog eens ontmoet.

DIRIGENT : - Mag er hier in de orkestbak ook wat meer licht zijn ? - HIJ KLIJGT LICHT.

LISE : - Zoete bolen, zure bollen, munte bollen.

LIGNIERE : - Dat is iets dat ik nu niet versta zie, hoe er mensen zijn die hun liefdesliedjes niet zelf schrijven.

CHRISTIAN : - Ik ben een soldaat, menier de dichter. Ik kan het allemaal niet zo goed zeggen. En zij is zo elegant en zo fijngevoelig dat ik haar zelfs nog niet durf aanspreken.

DIRIGENT : - KLOPT MET ZIJN DIRIGEERSTOKJE.

LIGNIERE : - Pas op, ze beginnen.

DIRIGENT : - Een, twee...

OP DAT OGENBLIK KOMT RAGUENEAU BINNEN - LISE ZIET DAT EN WUIFT : 'Hoehoe!' - RAGUENEAU WIL TERUG.

LIGNIERE : - ZIET RAGUENEAU - RECHT EN LUID - Hé, Ragueneau ! Dames en heren dat is Ragueneau, de beste patissier van uren in het rond.

RAGUENEAU : - NAAR LIGNIERE - Lignière jong, hebt gij menier Cyrano niet gezien ?

LIGNIERE : - Mensen, bezie hem en hoor hem, want hij is niet alleen de beste maar ook de meest poëtische patissier van uren in het rond.

RAGUENEAU : - Dat is waar, ik ben verzot op verzen.

LIGNIERE : - En op artiesten. Voor ieder nieuw gedicht krijgt ge bij hem een 'pateker' gratis.

RAGUENEAU : - Ja, en als het een heel goed is een taart.

LIGNIERE : - Pas op, 's avonds moet ge niet gaan want dan zit hij altijd in een of andere teater.

RAGUENEAU : - Ah teater ! Ik ben verzot op teater.

LISE : - Als ge wist op wat hij allemaal verzot is... Ik ben zijn vrouw en ik verkooft zijn bollen.

LIGNIERE : - Kom, we gaan wat meer naar voor zitten, want ik weet dat gij slechte ogen hebt.

RAGUENEAU : - Dat is van te veel suiker te eten zeggen ze.

RAGUENEAU, LIGNIERE EN CHRISTIAN TREKKEN NAAR D.

DIRIGENT : - Mogen we nu beginnen ?

LIGNIERE : - Ja, een minuutje, wacht we komen wat dichter.

RAGUENEAU : - KLIJKT ROND - Zijt ge zeker dat menier Cyrano hier niet is want anders heeft het niet veel zin om te beginnen.

LIGNIERE : - Waarom ?

RAGUENEAU : - Montfleury speelt toch mee vanavond ?

LIGNIERE : - Ja... Ja die is er bij maar wat kan dat menier Cyrano schelen ?

RAGUENEAU : - Hebt ge niet gehoord dat hij die kadee verboden heeft om nog op een scène te komen ?

LIGNIERE : - Menier Cyrano kan verbieden wat hij wil maar als die Montfleury toch op de scène kruipt zal hij daar weinig aan veranderen.

RAGUENEAU : - Dat zullen we nog zien.

JODELETTE : - KOMT OP D - Zeg gaat dat geabbel blijven duren!? Wij moeten beginnen!

LIGNIERE : - Van ons mag dat gerust.

RAGUENEAU : - Ge moet alleen oppassen voor menier Cyrano...

JODELETTE : - Menier Cyrano, menier Cyrano ! Wie is dat ?

LIGNIERE : - Een manspersoon die verschrikkelijk goed kan schermen.

JODELETTE : - Is hij van de 'noblesse' ?

LIGNIERE : - Ge moogt gerust zijn. Hij is kadet bij de wacht van de koning. Ragueneau hier is een goede kameraad van hem en hij zegt...

RAGUENEAU : - Ik ben verschrikkelijk ongerust.

DE GUICHE : - LACHT - Cyrano ! Begin maar madame Jodelette want die 'menier' Cyrano is echt niets speciaals.

MARGUERITE, CLAIRE EN MARTHE GAAN VLUIG OP B ZITTEN.

RAGUENEAU : - Als hij niet speciaal is is hij formidabel. Hij heeft meer fantasie dan al de rest hier bijeen en hij is zo fier als een dozijn pauwen. Maar helaas, in het midden van zijn gezicht staat een neus die een beetje te groot is.

DE GUICHE : - Ge kunt er inderdaad niet naast kijken.

RAGUENEAU : - Het is precies een masker en soms denkt ge dat hij het gaat afnemen maar dat doet hij nooit. Maar pas op, al wie er een opmerking over maakt kapt hij in twee met zijn sabel.

LIGNIERE : - WAT UITDAGEND NAAR DE GUICHE - Zijn sabel is als een grote schaar waarmee hij zijn tegenstanders versnipperd gelijk papierkes.

DE VALVERT : - Wij kennen uw Cyranoke, manneke. Het is een dikke 'stoefer' die zich toch niet laat zien. Montfleury mag gerust beginnen, madame Jodelette.

RAGUENEAU : - Ik wed voor zeven taarten dat hij wel komt !

DE GUICHE : - Aangenomen ! Ik zet er zeventig stokslagen tegen. - GEEFT VERDER SPOTTEND UTILEG AAN DE VALVERT.

RAGUENEAU KIJKT IN DE ZAAL OF HIJ TOCH CYRANO NIET ZIET - JODELETTE GAAT AF.

ROXANE DRAAIT ZICH OM EN CHRISTIAN BEMERKT HAAR.

CHRISTIAN : - PAKT LIGNIERE BIJ DE ARM - Lieve deugd, daar zit ze !

LIGNIERE : - Wie ?

CHRISTIAN : - Het meisje waarop ik verliefd ben en waarvoor gij mij een gedicht moet schrijven.

LIGNIERE : - Zij !!!

CHRISTIAN : - Kent ge haar ?

LIGNIERE : - Ik zou het geloven !

CHRISTIAN : - Wel... Zeg dan iets ! Wat is haar naam ?

LIGNIERE : - Madeleine Robin, maar ze noemen haar Roxane.

CHRISTIAN : - Het is precies een engel.

LIGNIERE : - Neen, het is een weeskind. Zij is de nicht van die menier Cyrano met zijn straffe sabel.

DE GUICHE MERKT DAT LIGNIERE OVER ROXANE PRAAT - HIJ KOMT NAAR B EN GAAT VLAK ACHTER ROXANE STAAN OM ZELF MET HAAR TE PRATEN - DE VALVERT VOLGT HEM.

CHRISTIAN TREKT LIGNIERE MEE NAAR C - RAGUENEAU VOLGT.

CHRISTIAN : - Wie is dat ? Die onbeschofterik ?

LIGNIERE : - Menier de graaf de Guiche. Hij denkt dat hij alles mag omdat hij getrouwd is met de nicht van de kardinaal. Tussen haakjes, hij is zot van Roxane.

RAGUENEAU : - Het is erg. Het is zelfs wreed erg. Hij wil Roxane doen trouwen met zijn kameraadje daar, de 'vicomte' de Valvert om zo zelf... Enfin, ge verstaat het wel zeker ? - GAAT TERUG NAAR DE ZAAL KLUKEN.

CHRISTIAN : - Oooh !! En wat zegt zij daarvan ?

LIGNIERE : - Zij wil van die vieze 'affaire' niet weten natuurlijk, maar ja... de Guiche is machtig. Ik heb van zijn achterbaks gedoe een lied gemaakt dat heel de stad nu zingt maar dat schijnt ook niet veel te helpen.

CHRISTIAN : - VOELT OF ZIJN DEGEN LOS-ZIT - Ik ga met die de Valvert een woordje klappen.

LIGNIERE : - Ik zou dat niet doen, vriend. Het is een verschrikkelijke rappe...

ROXANE KIJKT TERUG IN DE RICHTING VAN CHRISTIAN EN LIGNIERE MERKT DAT.

LIGNIERE : - Blijf staan zoals ge staat ! Ze beziet u.

CHRISTIAN WORDT ER BEWEGING¹ LOOS BLIJ.

RAGUENEAU : - En nergens geen men/er Cyrano te zien...

LIGNIERE : - TOT RAGUENEAU - Kom jong, als ze toch niet beginnen gaan wij intussen nog een pint pakken.

LIGNIERE EN RAGUENEAU GAAN AF DOOR DE ZAAL.

DE PERSONEN DIE OP B ZITTEN BEGINNEN KABAAL TE MAKEN - ZE WILLEN DAT HET SPEL BEGINT.

BRISAILLE, HIER ZAKKENROLLER, SLUIPT VOORZICHTIG OP EN STEEKT ZIJN HAND IN CHRISTIAN ZIJN ZAK - OP HETZELFDE OGENBLIK WIL CHRISTIAN OOK ZIJN HAND IN ZIJN ZAK STEKEN :

CHRISTIAN : - Hè !! Wat is dat ?

BRISAILLE : - Au ! Een hand, edele heer...

CHRISTIAN : - Ik zoek mijn zakdoek...

BRISAILLE : - ...en ge vindt een hand... Ge wint erbij...

CHRISTIAN : - Ja, maar gij gaat er iets bij verliezen.

BRISAÏLLE : - Als ge mij laat gaan zal ik u een wreed geheim verklappen, menier.

CHRISTIAN : - Ja..? Allée, vertel maar.

BRISAÏLLE : - Uw kameraad Lignière, die hier juist wegging... - ZWIJGT.

CHRISTIAN : - Kom, vertel ! Wat is er daarmee ?

BRISAÏLLE : - Au ! Zijn laatste uur heeft geslagen. Dat liedje dat hij maakte over de Guiche was iets te straf. Honderd 'man' wachten hem op... Vanavond gaat hij eraan.

CHRISTIAN : - Honderd 'man' ! Waar ?

BRISAÏLLE : - Dat weet ik niet... - CHRISTIAN KNIJPT - Auauau ! Vlak bij zijn^Ndeur, aan de Porte de Nesle...

CHRISTIAN : - Honderd tegen één ! De bandieten ! - LAAT BRISAÏLLE LOS - DEZE VLUCHT WEG
Ik moet Lignière redden. - ZUCHT - Maar dan laat ik haar hier alleen met die...
die flikkers ! Ik zal een tussenoplossing zoeken. - HIJ LOOPT AF IN DEZELFDE
RICHTING ALS LIGNIÈRE.

DE GUICHE EN DE VALVERT GAAN ZITTEN.

HET KABAAL OP B ZWELT AAN.

JODELETTE : - RENT OP - NAAR A - Mijnheren en madamen^m... Als ge even stil kunt zijn...
- LUIDER - Ik vraag of ge even stil kunt zijn... - ER VALT EEN STILTE - Als
ge even stil kunt zijn beginnen we.

HET LICHT GAAT UIT IN DE ZAAL.

JODELETTE GEEFT DE DRIE STOKSLAGEN EN LOOPT AF.

LISE VERLAAT DE ZAAL.

DIRIGENT : - Een, twee, drie... - HIJ DIRIGEERT EN WE HOREN DE OUVERTURE - DAN KOMT

MONTFLEURY : - OP A - Hm...

FIG.+B : - Bravo Montfleury ! Enz.

MONTFLEURY : - "Gelukkig hij, die op eenzame plekke, van 's konings hof 'ontzeged'
Vrijwillig ballingschap zich 'opleget'
En die, wanneer de wind fluisterend door de molenwieken...

CYRANO : - ACHTER UIT DE ZAAL - Had ik u niet verboden nog 'vanzeleven' op een scène
te kruipen, stom kijken!?

ALGEMEEN RUMDER OP B.

RAGUENEAU : - KOMT TERUG DE ZAAL BINNENLOPEN - Hij is hier ! Menier Cyrano, ik heb hem
gehoord.

CYRANO : - Wel, paljas ! Ik geef u drie seconden om van de planken te zijn.

RUMDER OP B EN MONTFLEURY BLIJFT STAAN.

CYRANO : - Hoort ge niet ?

FIG.+B : - Blijf Montfleury ! - Ga verder ! - Enz.

MONTFLEURY : - ONZEKER - Gelukkig hij, die op eenzame plekke...

CYRANO : - KOMT NAAR VOOR - HIJ HEEFT EEN STOK BLJ - Moet ik u, keizer der apen, een
pak ransel op uw billen geven ?

MONIFLEURY : - ZWAK - 'Gelukkig hij, die op...

CYRANO : - Lopen zeg ik !

MONIFLEURY : - 'Gelukkig hij...

CYRANO : - STAAT NU IN DE ZAAL VOOR HET PODIUM - HIJ SLAAT MET ZIJN STOK OP DE PLANKEN
Ik voel dat ik razend word.

MONIFLEURY : - Hulp ! Help me a.u.b...

CLAIRE : - Speel verder, platbroek !

CYRANO : - Als hij durft voelt hij binnen twee minuten zijn kaken niet meer.

MARGUERITE : - Ik vind dat hier een beetje overdreven !

CYRANO : - Mag ik al wie mijn stok op zijn ribben niet wil voelen de vriendelijke raad
geven te zwijgen !

HEFTIGE REAKTIE OP B.

CYRANO : - Dat stuk akteur moet hier weg of ik trek het vel van zijn oren !

REAKTIE OP B.

CYRANO : - Wat staat ge daar nog te treuzelen, labbekak!? - MONIFLEURY BEWEEGT NIET -
Goed, als het niet anders kan... - CYRANO GAAT TOT BIJ A - ...voel ik me
verplicht op de scène te komen om die paljas in 'schellekes' te kappen.

MONIFLEURY : - Menier Cyrano, door mij te beledigen beledigt ge de kunst !

CYRANO : - GAAT OP A - Kunst !? Als de kunst zou weten dat gij haar bezigt zou ze van
'affront' ophouden kunst te zijn.

ER WORDT GEJOELD OP B.

CYRANO : - Als dat hier zo voortgaat voel ik dat deze schede haar sabel gaat uitspuwen.

ER VOLGT NOG WAT GEMOEP OP B MAAR IEDEREEN GAAT TERUG ZITTEN.

CYRANO : - TERUG NAAR MONIFLEURY - Zijt ge hier nog ?

DE VALVERT : - GEDEMT EN ACHTER ZIJN HAND - Cyrano, edele menier, als ge hier nog lang gaat
staan zeveren gaat ge zelf iets beleven.

ALGEMEEN GELACH.

CYRANO : - Wie heeft dat gezegd ? - STILTE - Goed, nog zo één opmerking en ge gaat er
allemaal aan !

MARGUERITE : - Wie denkt gij wel dat ge zijt ?

CYRANO : - Kom hier, ik zal het u vertellen.

MARTHE : - Zo een taal tegen een madam ! Het is een echte schande !

CLAIRE : - Dat gaat hier een beetje te ver !

WEER HEFTIGE REAKTIES OP B.

CYRANO : - Goed, ik pak u aan, allemaal tegelijk. Stel u op in rijen van twee want één
voor één duurt het te lang. Kom, iedereen ontvangt een nummer en Ragueneau
noteert de namen. Voor het nageslacht. Ragueneau zijt ge daar ?

RAGUENEAU : - HAAST ZICH NAAR C - Ik kom af, menier Cyrano. Ik kom af en ik noteer. Begin
maar.

CYRANO : - Wie begint ? Kom, steek uw vinger op als ge uw leven moe zijt. Niemand ? Ook goed maar dan wil ik komplette stilte ! - WEER TOT MONTFLEURY - Eén van ons is hier te veel, papzak. Ik tel tot drie en als ge dan niet weg zijt sla ik uw vetbuil open. Eén...

MONTFLEURY : - Ik protesteer !

CYRANO : - Twee...

MONTFLEURY : - Ik ben er zeker van dat wij samen...

CYRANO : - Drie ! - HIJ DREIGT MET DE STOK MAAR MONTFLEURY VLUCHT WEG.

OP B WORDT ER GEJOELD, GELACHEN EN GEFLUTEN.

CYRANO : - ROEPT HEM NA - Laat uw varkensgezicht hier nu nog één keer zien als ge durft!

B : - Jodelette ! Jodelette ! Jodelette !

JODELETTE : - KOMT OP A - ZE KRLJGT APPLAUS - Niks bravo ! Hoe kunt ge bravo roepen als Montfleury, een van onze grootste tragediespelers zijn werk hier niet mag doen!?

B : - Het is een lafaard ! - Een platbroek ! - Laat hem nog eens terugkomen, we hebben eieren mee ! - Enz.

MARGUERITE : - TOT CYRANO - Mogen wij weten, menier Cyrano, waarom gij deze akteur zo belachelijk gemaakt hebt ?

CYRANO : - Ik heb daar twee heel goede redenen voor. Eén, hij spreekt geen verzen, maar hij verkracht ze. Twee, dat is mijn geheim.

CLAIRE : - Een geheim, en daarvoor mogen wij dit schoon teaterwerk niet zien.

MARTHE : - Is dat niet wat overdreven ?

CYRANO : - Lieve madammen ge zoudt veel beter een beetje plezanter zijn. Lach en flirt, zijt een beetje wulps als het kan en probeer een bron van inspiratie te zijn voor nieuwe verzen maar spreek niet over dingen waar ge geen verstand van hebt.

CLAIRE : - Gij kunt goed klappen maar wie zal er ons terugbetalen ?

CYRANO : - Ah, eindelijk een verstandige opmerking. - HIJ GEEFT EEN BEURS AAN JODELETTE
Hier, geef de mensen waar ze recht op hebben en vraag dat ze zwijgen voor de rest van de avond.

JODELETTE : - WEEGT DE BEURS OP HAAR HAND - Voor die prijs moogt ge iedere avond de voorstelling komen onderbreken, menier Cyrano.

B : - BOEGEROEP.

JODELETTE : - De zaal moet ontruimd worden ! Ontruim de zaal ! Zaal ontruimen !

B PUBLIEK STAAT RECHT.

BRISAILLE : - OP - Menier Cyrano ge zult moeten oppassen of weet gij niet dat Montfleury onder de bescherming staat van het gemeentebestuur.

CYRANO : - En dan ?

BRISAILLE : - Na dit zult ge ook bescherming nodig hebben.

CYRANO : - LACHT - Bescherming!? - HAND OP DEGEN - Ik heb hier bescherming genoeg.

BRISAILLE : - Ja maar... Gij denkt toch niet...

CYRANO : - Ik denk vanalles. Ik denk zelfs dat gij het hier nu gaat afstappen want gij hebt lang genoeg gezaagd.

BRISAILLE : - In uw plaats zou ik het zelf afstappen want de mannen van het gemeentebestuur die hebben een heel lange... - BEKIJKT CYRANO'S NEUS EN VALT STIL.

CYRANO : - Wel, wat staat ge daar te gapen ? Is het mijn neus die u interesseert

BRISAILLE : - Nee-neen...

CYRANO : - Vindt ge hem misschien te slap, of beweegt hij te veel, zoals een slurf ?

BRISAILLE : - Ik heb nog nooit een slurf gezien...

CYRANO : - Of zijt gij een smerig 'kafteek' en doet hij u aan iets anders 'peinzen'..?

BRISAILLE : - Oh! Menier Cyrano !

CYRANO : - Of is hij te krom en trekt hij op de bek van een papegaai ?

BRISAILLE : - Neen! Volgens mij is hij heel recht...

CYRANO : - Staat er dan een dikke vieze wrat op ?

BRISAILLE : - Hij is zo schoon gelijk als... als...

CYRANO : - Als een tak van een jonge boom maar misschien ziet ge daar een mier c wandelen ?

BRISAILLE : - Een mier, menier...

CYRANO : - Is mijn neus dan echt een wonder ?

BRISAILLE : - Ik durf hem niet meer bezien.

CYRANO : - Aha ! En waarom niet ?

BRISAILLE : - Eh... ik zie nooit 'geen' neuzen...

CYRANO : - Is hij te geel ? Schijnt hij ongezond ?

BRISAILLE : - Maar menier, zo een schone neus...

CYRANO : - Schoon ? Ge zegt dat op een 'raar' manier. Ik weet het, ge vindt hem te groot!

BRISAILLE : - Bijlange... hm... niet ! Ik vind hem eerder klein. Heel, heel klein...

CYRANO : - Wat ? Klein ? Mijn neus klein ? Ge wilt hem, en mij dus ook, belachelijk maken, manneke!?

BRISAILLE : - Lieve hemel neen, menier !

CYRANO : - Mijn neus is enorm, platvoet, mossel, schapekop ! Weet ge niet dat ik fier ben op dit monument ? Een serieuze neus is een teken van beleefdheid, goedheid en vriendelijkheid. Het is geweten dat de eigenaar ervan geestig, vrijgevoerd en moedig is, allemaal gaven die een schurk als gij nooit zult bezitter Bewijs ! - HIJ DRAAIT BRISAILLE OM EN GEEFT HEM EEN FLINKE TRAP.

BRISAILLE : - LOOPT HULLEND WEG - Hulp ! Politie ! - AF.

CYRANO : - Voilà ! En de bandiet had geluk niet van adellijk te zijn anders had hij hem staal van mijn degen gevoeld inplaats van het leder van mijn laars !

DE GUICHE : - RECHT - Dat grootlawaai begint me te vervelen met zijn praat.

DE VALVERT : - RECHT - 'Stoefen' dat kan iedereen.

DE GUICHE : - Durft er hem hier dan niemand op zijn plaats zetten ?

DE VALVERT : - Niet durven ? Wacht eventjes menier, Hij zal rap weten waar zijn plaats is!

NAAR CYRANO - Gij hebt een neus, menier !

CYRANO : - Alleman heeft een neus, menier !

DE VALVERT : - Ja, maar ik wil zeggen... een lange neus, menier.

CYRANO : - Een zeer lange neus, menier.

DE VALVERT : - LACHT - Dat wou ik zeggen.

CYRANO : - Is menier al uitgebabbeld ?

DE VALVERT : - Eh...

CYRANO : - Ik vind uw opmerking nogal simpel, menier. Ge zoudt wat meer variatie kunnen leggen in de toon. Bvb :

Agressief : Als ik zo een neus had liet ik hem direkt afzetten.

Vriendelijk : Och, zoiets moet toch altijd in uw tas hangen. Hebt ge geen emmer ?

Charmant : Ziet ge zo graag de vogeltjes dat ze op uw stok mogen komen rusten?

Sappig : Als ge een pijpke stopt zal uw gebuur zeker denken dat uw schouw in brand staat ?

Bezorgd : Pas op dat ge door het gewicht niet voorover stuikt.

Lief : Zet er een 'parasolke' boven dat hij niet verbrandt van de zon.

Geleerd : Er bestaat geen weer of geen wind straf genoeg om die neus een valing te bezorgen.

Boertig : Is dat een reuzeraap of een minimeloen ?

Militair : Om te neuzen, neus !

Praktisch : Mannekes pas op, we gaan hem verloden !

Dat zoudt ge allemaal kunnen gezegd hebben als uw hoofd niet zo leeg was als een opgeblazen luchtballon. Gelukkig, daarmee kan ik al die dingen zelf bedenken want van een ander zou ik ze toch niet aanvaarden.

DE VALVERT STAAT TE PUFFEN EN TE BLAZEN MAAR WEET NIET WAT TE ANTWOORDEN.

DE GUICHE : - Kom, 'viconte' spreek niet meer tegen zo ne mens.

DE VALVERT : - Oh ! Bah ! Ge hebt gelijk, menier... - KOMT TERUG BLJ DE GUICHE - Die... die...
Ik weet echt niet wat ge tegen zo iemand moet zeggen... Die... dinges heeft zelfs geen handschoenen om een edelman op een fatsoenlijke manier te kunnen provoceren.

CYRANO : - Ge hebt gelijk, menier. - KOMT BLJ DE VALVERT - Handschoenen heb ik niet meer.
Ik heb mijn laatste paar weggesmeten. Verleden week. In iemand zijn gezicht.
Maar stel u gerust, ik heb geen handschoenen nodig om te zeggen wat ik denk.
HLJ GEEFT DE VALVERT EEN KLAP IN HET GEZICHT.

DE VALVERT : - Stomme, vieze lomperik !

CYRANO : - Ah ? Zeer aangenaam. Cyrano Savinien Hercule de Bergerac.

DE VALVERT : - Gek !

CYRANO : - ALS EEN KREET VAN PIJN - Ai!!

DE VALVERT : - Hij kermt al en ik heb hem nog niet aangeraakt.

CYRANO : - Ik kerm omdat ik voel dat ik een kramp krijg in mijn degen. Dat gebeurt nog als ik hem te lang zonder werk laat. - HIJ TREKT ZIJN DEGEN.

DE VALVERT : - TREKT OOK ZIJN DEGEN - Ge zult het zelf gezocht hebben, menier.

CYRANO : - Ge moet niet zo bang zijn, menier. Ik ga u alleen maar een allercharmantst genadestootje geven.

DE VALVERT : - Een stuk poëet zoals gij kan mij niet bang maken.

CYRANO : - Ah, dat is juist. Poëet ben ik. Daarom ga ik nu voor u een ballade dichten en bij de opdracht doorboor ik u, o dwaas.

DE VALVERT : - Ha !

CYRANO : - Haha !

ZE SCHERMEN TERWIJL CYRANO DICHT.

VOLKS TONEEL WORDT MEESTAL IN DIALECT GESPEELD.

DAAROM TRACHTEN WE OOK ZINNEN TE BOUWEN EN WOORDEN TE GEBRUIKEN DIE GEMAKKELIJK KUNNEN OMGEZET WORDEN.

BIJ EEN BALLADE MET VAST RIJMSHEMA WORDT DIT NATUURLIJK EEN PROBLEEM EN ZAL ELK VOOR ZICH DE NODIGE AANPASSINGEN MOETEN DOEN.

WE GEVEN OP DE VOLGENDE BLADZIJDE EEN VRIJE VERTALING VAN HET OORSPRONKELIJKE GEDICHT.

DE MUZIEK SPEELT.

CYRANO EN DE VALVERT VECHTEN OP C.

HET 'PUBLIEK' OP B HEEFT ZICH OMGEDRAAID.

JODELETTE EN LISA KOMEN OP A.

MONIFLEURY EN BRISAÏLLE KOMEN KLIJEN OP D.

CHRISTIAN KOMT OP IN DE ZAAL EN GAAT LANGZAAM NAAR C.

Ik gooi gracieus mijn hoed,
En mijn mantel, op hoop van zegen,
Mijn hand tintelt vol moed,
En trekt haar degen,
Frisse lucht komt hem welgelegen,
En brengt hem enig soelaas,
Ik verwittig u, het valt u tegen,
Want bij de opdracht doorboor ik u, o dwaas.

Waar doe ik vloeien uw bloed ?
't Moet spetteren als zomerregen,
Uit uw flanken dra met spoed,
Uit uw hart, in woeste vegen,
Of voor u 't vermoedt,
Uit uw pens, gij bange haas,
Maar 'k zal eerst nog een strofe plegen,
Want bij de opdracht doorboor ik u, o dwaas.

Ik pareer, steek vlug en goed,
Maar gij nar, spartelt tegen,
Alsof gij het denkt en bevroedt,
Dat komt me niet ongelegen,
Het is uit met uw dom geraas,
Ga, en laat u verplegen,
Want bij de opdracht doorboor ik u, o dwaas.

Opdracht.
Graaf, smeeek God om zijn zegen,
Hier eindigt uw leven, helaas,
Een laatste houw met mijn degen,
Want bij de opdracht doorboor ik u, o dwaas !

BLIJ HET LAATSTE WOORD VAN DE OPDRACHT DOET CYRANO EEN UITVAL.
DE VALVERT WANKELT EN VALT.

CYRANO GROET.

MONTFLEURY EN BRISAILLE VLUCHTEN WEG.

LISE LOOPT NAAR RAGUENEAU - ZIJ DANSEN BLIJ ROND.

DE GUICHE HELPT ZIJN VRIEND RECHT EN ZIJ GAAN SAMEN WEG.

ROXANE EN DE DUENA GAAN OOK WEG - CHRISTIAN LOOPT OVER EN VOLGT HEN.

MARTHE, MARGUERITE, CLAIRE EN DE FIGURANTIEN HEBBEN EERST APPLAUS GEGEVEN EN DAARNA GAAN ZE
LUID TATEREND AF.

DE MUZIEK IS GESTOPT BLIJ DE UITVAL VAN CYRANO - DE MUZIKANTEN GAAN OOK AF.

RAGUENEAU EN LISE ZIJN INTUSSEN STILGEVALLEN EN CYRANO WORDT ER NU OOK STIL BLIJ - HIJ GAAT
ZITTEN OP B.

RAGUENEAU EN LISE GAAN BLIJ CYRANO.

RAGUENEAU : - Menier Cyrano, komt ge mee ? We gaan een stukske eten...

CYRANO : - Ik eten ?

RAGUENEAU : - Ja, waarom niet ?

CYRANO : - Omdat... Omdat ik geen duiten heb.

RAGUENEAU : - En ge hebt nog maar pas een hele beurs weggegeven.

CYRANO : - Dat is het juist. Heel mijn alimentatie in een keer weg.

LISE : - Zoiets moogt ge toch niet doen, menier.

CYRANO : - Ik weet het Lise, maar hebt ge het effect gezien ? - HERHAALT - Hier, geef
de mensen waar ze recht op hebben en vraag dat ze zwijgen voor de rest van
de avond. - Is dat geen teater ?

LISE : - Ja, teater was het maar nu kunt ge vasten. Allee kom, neem wat bollen.

CYRANO : - Mijn eer van Gascogner verbiedt me van om het even wat aan te nemen maar omdat
ik weet dat het anders uw hart zou breken zal ik één bolleke eten.

RAGUENEAU : - Doe niet belachelijk.

LISE : - Hier, neem een heel zakje.

CYRANO : - Een heel zakje... Waarom niet ? Geef me uw hand. - HIJ DRUKT EEN ZOEN OP LISE'S
HAND.

LISE : - Maar menier Cyrano !

RAGUENEAU : - Menier Cyrano ge moet eens luisteren...

CYRANO : - Goed, ik luister. - HIJ GAAT TERUG ZITTEN EN NEEMT DRIE BOLLEN UIT HET ZAKJE-
Mijn voorgerecht, mijn hoofdschotel en mijn nagerecht. Ik heb verschrikkelijke
honger.

RAGUENEAU : - Ge zoudt eens moeten ophouden met u altijd te laten meeslepen in die storme
discussies en in die gevaarlijke gevechten.

CYRANO : - Waarom ? Ik vind dat plezant.

RAGUENEAU : - Ge krijgt veel te veel vijanden. Op zekere dag...

- CYRANO : - Hoeveel vijanden denkt ge dat ik er vandaag bij heb ?
- RAGUENEAU : - Zeker 48.
- LISA : - Plus de madammen.
- CYRANO : - Goed, noem ze eens op.
- RAGUENEAU : - de Guiche, de Valvert, Montfleury, Brisaille...
- CYRANO : - Wie is dat ?
- RAGUENEAU : - Die sukkelaar die u de les wou lezen...
- CYRANO : - Ah, dat zijn er nog maar 4...
- RAGUENEAU : - En 44 toeschouwers.
- CYRANO : - Ja... In ieder geval heb ik die de Guiche en die de Valvert liever als vijand dan als vriend.
- RAGUENEAU : - Ik begrijp u niet. Waarom is dit allemaal nodig ?
- CYRANO : - Ik wil dat de mensen mij bewonderen. Dat ze zeggen : Verdonne, die Cyrano dat is toch geen gewone !
- LISE : - Ik hoop dat het allemaal goed afloopt, menier Cyrano maar ik ben toch bang. Goed, ik ga naar de patisserie want het personeel is weer al lang genoeg alleen en als ze alleen zijn hebt ge geen gedacht van wat ze allemaal bakken. - AF.
- RAGUENEAU : - Allee, ik heb mijn 'piqûre' weeral vast. Maar nu dat wij ook alleen zijn gaat ge mij toch zeker eens vertellen waarom ge zo kwaad zijt op die Montfleury?
- CYRANO : - Om te beginnen is hij veel te vet. En ik kan niet verdragen dat zo een dikke vetzak met zijn visogen naar de meiskes zit te zien. - Het was precies een slak die op een roos kroop... Ik durf in mijn dromen nog niet hopen dat zij voor mij... En hij stond haar te begapen tot de zever uit zijn mond liep !
- RAGUENEAU : - Menier Cyrano, zijt gij verliefd ?
- CYRANO : - Ja ! Waarom zou ik niet mogen verliefd zijn ? - Ik weet het met zo een neus... Maar ik ben verliefd... En nog wel op het schoonste meisje dat er op de wereld bestaat.
- RAGUENEAU : - De schoonste zijn ze allemaal...
- CYRANO : - De schoonste, de liefste, de fijnste...
- RAGUENEAU : - Gij zijt serieus verliefd.
- CYRANO : - Als ge haar ziet lachen, Ragueneau weet ge wat volmaaktheid is. Ze is gracieus en goddelijk tegelijk. Venus in haar schelp of Diana op jacht in het bos zijn niets tegenover haar.
- RAGUENEAU : - Gij zijt heel heel serieus verliefd en ik geloof dat ik weet op wie.
- CYRANO : - Wedden van niet voor een stuk taart !
- RAGUENEAU : - Op uw nicht, Roxane.
- CYRANO : - Ge hebt gewonnen. - HIJ GEEFT EEN BOL AAN RAGUENEAU.
- RAGUENEAU : - Maar als ge haar zo graag ziet waar wacht ge dan op om het haar te zeggen?

CYRANO : - Hebt ge mij al eens goed bekeken. Hoeveel hoop mag ik hebben, met zo een uitwas ? Ik maak me geen illusies. 's Avons als ik door het park wandel en als ik al de bloemen van de lente ruik en als ik al die meisjes zie die aan de arm van hun ridder door de maneschijn zweven krijg ik soms hoop... Maar als ik dan mijn eigen schaduw zie keer ik mij om en ga ik terug naar huis...

RAGUENEAU : - Mijn goede vriend Cyrano, ik wist niet...

CYRANO : - Er is zoveel dat we niet weten... Ragueneau, ik voel me meestal zo alleen...

RAGUENEAU : - Menier Cyrano, ge weent...

CYRANO : - Neen, neen dat nooit ! Stel u voor dat er aan de punt van mijn neus nog een traan hing ook... Ik kan niet toelaten dat de schoonheid van een traan ontsierd zou worden door deze lompe lelijkheid. Er is niets echter dan een traan. Met een traan mag niemand spotten.

RAGUENEAU : - Kom, ge moogt zo triestig niet zijn...

CYRANO : - Is er iets om mee te lachen ?

RAGUENEAU : - Neen maar er is hoop. Roxane heeft uw duel gevolgd, bleek van schrik.

CYRANO : - Zijt ge zeker.

RAGUENEAU : - Als ik in uw plaats was ging ik direkt naar haar toe.

CYRANO : - Om mij belachelijk te maken zeker ? Ragueneau dat is het enige waar ik echt bang voor ben.

JODELETTE : - OP - Menier, hier is iemand voor u.

DE DUENA IS JODELETTE GEVOLGD.

CYRANO : - Madame de duena..?

JODELETTE GAAT TERUG AF EN RAGUENEAU GAAT WAT VERDER STAAN.

DUENA : - Er werd me gevraagd waar men in het geheim een dappere held zou kunnen spreken?

CYRANO : - Wil iemand mij spreken ?

DUENA : - Ik denk dat er een hoop zal moeten verteld worden.

CYRANO : - Een hoop ?

DUENA : - Morgen is er vroegmis in Sint Rochus.

CYRANO : - Vroegmis ? Lieve hemel...

DUENA : - Na de dienst moet er wel ergens een plaatske zijn waar kan geabbeld worden.

CYRANO : - Denkt ge ? Eh... Ik wil zeggen... Ja, ja natuurlijk...

DUENA : - Weet ge er een of niet ?

CYRANO : - Ik denk na... Ik denk na.

DUENA : - Ge hebt er precies moeite mee..?

CYRANO : - Ik weet het ! Waarom niet bij mijn vriend Ragueneau de patekesbakker ?

DUENA : - Waar woont die vriend ?

CYRANO : - In een straat...

DUENA : - Dat is al iets, als ge nog weet dewelke...

CYRANO : - In een straat die... God, hoe heet die ook weer ? Ragueneau, sta daar verduiveld niet zo en zeg me in welke straat ge woont !

RAGUENEAU : - In de rue Saint-Honoré...

CYRANO : - Juist.

DUENA : - Men zal er zijn. Gij ook ?

CYRANO : - Ik!? Ik ben er al !

DE DUENA GAAT WEG.

CYRANO : - RENT NAAR RAGUENEAU EN VALT IN ZIJN ARMEN - Ragueneau, ze weet dat ik besta!

RAGUENEAU : - Ik heb het u toch gezegd...

CYRANO : - Ragueneau ik ga ontploffen. Ik heb een leger nodig om tegen te vechten. -
ROEPT - Is hier ergens een leger ? Ik heb tien harten en twintig armen ! Ik
kan wel veertig reuzen aan !!!

JODELETTE KOMT OP MET DE MUZIKANTEN.

JODELETTE : - Menieren, tijd is geld en wij hebben geen geld. Dus nu willen we, gezien er
niet gespeeld wordt onze tijd gebruiken om te repeteren. We moeten u daarom
vragen een beetje stiller te zijn.

CYRANO : - We zijn weg, madame.

MAAR DOOR DE ZAALDEUR KOMT DE DRONKEN LIGNIERE TERUG BINNEN.

LIGNIERE : - Cyrano !

CYRANO : - Lignière, wat is er ? Ge zijt precies nuchter !

LIGNIERE : - Ik kan niet naar huis !

CYRANO : - Waarom niet ?

LIGNIERE : - Iemand heeft een brief in mijn zak gestoken. - LEEST - Ga niet naar huis.
Bij de Porte de Nesle staan honderd 'man' op u te wachten. Uw liedje over de
Guiche is iemand in het verkeerde keelgat geschoten.

CYRANO : - Honderd 'man' ! Juist wat ik hebben moet ! Lignière, gij slaapt vandaag in uw
eigen bed. Ik zweer het !

RAGUENEAU : - Honderd 'man' ! Maar menier Cyrano...

CYRANO : - Ik zou kwaad geweest zijn op mezelf waren er vanavond minder geweest.
Ragueneau en Lignière volg me van op afstand en ge zult wat meemaken.

RAGUENEAU : - Maar... gaat ge nu echt uw leven riskeren voor een zatte dichter!?

CYRANO : - Ragueneau zwijg. Deze zatte dichter, deze wandelende wijnton die water haat
als de pest heeft op een dag in een kerk een heel wijwatervat uitgedronken
omdat de vrouw op wie hij verliefd was er haar hand ingestoken had. Ik vind
dat formidabel. En daarvoor alleen verdient hij mijn bescherming.

JODELETTE : - Bravo, menier Cyrano. - DE MUZIKANTEN APPLAUDISSEREN.

MARGUERITE, CLAIRE, MARTHE EN DE FIGURANTIEN KOMEN OOK TERUG OP.

MARGUERITE : - Wat gebeurt er ?

JODELETTE : - Menier Cyrano gaat tegen honderd mannen vechten die de arme Lignière opwachten.

CLAIRE : - Honderd mannen !

MARTHE : - Wat willen ze van die sukkelaar ?

CYRANO : - Het waarom der dingen is niet belangrijk, madame. De dingen zijn er en als ze ons niet aanstaan moeten we ze elimineren.

MARTHE : - Ik ga mee !

CLAIRE : - Ik ook !

JODELETTE : - Mogen wij ook mee ?

CYRANO : - Ja natuurlijk ! En gij daar ook, teatergeesten van alle tijden. Uw gelijke bende zal de plezante noot in dit 'bloedig' drama brengen. En neem uw instrumenten en uw zangstemmen mee want dit moet een feest worden ! Hieren muzikant, muziek !

ALLEN : - Leve menier Cyrano ! Leve menier Cyrano !

DE MUZIKANTEN SPELEN.

CYRANO : - Goed zo ! Vrienden, blijf twintig passen achter mij. Volg de pluim van deze hoed en ik verbied u van in het gevecht tussen te komen. Wat er ook gebeurt ! Verstaan ? Zijn we gereed ?

ALLEN : - Jaaaaa !!!

CYRANO : - Lignière, smijt die deur open. De maan schijnt op de daken en de nacht maakt zich gereed voor een unieke belevenis. Beef wereld, ge gaat zien wat ge gaat zien !

ALLEN : - Naar de porte de Nesle !

CYRANO : - Naar de porte de Nesle !

CYRANO HAAST ZICH DE ZAAL IN EN AF DOOR DE ZAALDEUR.

DE STOET VOLGT.

DEEL 2

LISE, BRISAILLE (NU BERTRAND) EN MONFLEURY (NU MICHEL) KOMEN OP B WAAR ZE DE STOELN SCHIJKEN EN ER EEN PAAR TAFELS BLIJPLAATSEN.

HET VERLENGSTUK VAN DE ZAAL WORDT DUS EEN GELAGZAAL.

LISE : - Vertel eens, Bertrand wat gij vanmorgen al gemaakt hebt.

BERTRAND : - Zes monumentale taarten met fruit en noga.

LISE : - En gij ?

MICHEL : - Taartjes met verse slagroom.

LISE : - VINDT EEN PAPIERTJE OP DE GROND EN LEEST -

Op het glimmend koper glinstert het zilveren ochtendgloren,

Een nieuwe dag wordt in glorie geboren,

Ach Ragueneau, poog het vuur van de poëzie te doven,

De muze komt later wel, denk nu aan de oven.

ZUCHT - Mijn man zijn poëten zullen ons nog ruïneren. Michel, zet de stoelen van de muzikanten op het verhoog.

MICHEL : - Komen die vandaag ?

LISE : - Natuurlijk komen die vandaag. Die heren spelen voor vlaaien en vandaag is het vlaaiendag.

MICHEL : - ZAL VIJF STOELN OP A BRENGEN - Ik vraag me af waarom ik nog werk...

BERNARD : - VINDT OOK EEN PAPIERTJE - Hé, madame Lise hier ligt nog een meesterwerk. -

LEEST - Muze, kijk uit naar mijn invitatie,

En kom dan met armen vol inspiratie,

Laat me nu echter met mijn materiële zorgen,

En zweef eens binnen, vanavond of morgen.

LISE : - Ge hoort meestal van dichters die moeten bedelen, maar hier in de buurt worden alle bedelaars dichters.

MICHEL : - VINDT EEN PAPIERTJE OP A - Dit moet een lichtvoetig versje zijn want het is hier tot boven gewaaid. - LEEST -

Ragueneau, steek op uw eindeloze pen

Een stuk kalkoen, pauw of hen,

Zorg voor afwisseling, doe zoals de dichter,

Variatie maakt het leven lichter.

LISE : - Ja-ja, die auteur zal bij ons wel eten, warm of koud,

als het moet zelfs zonder suiker maar met peper en wat zout.

BERNARD EN MICHEL LACHEN EN APPLAUDISSEREN.

MICHEL : - Pas op, madame Lise, of ge krijgt het ook te pakken.

- LISE : - Verzen maken schijnt tegenwoordig de beste manier te zijn om gemakkelijk aan een boterham te geraken.
- BERTRAND : - De baas is toch niet ziek, madame ?
- LISE : - Maar neen, jong. Hij is weer op 'schok' met zijn vriend Cyrano. Het ergste is dat de vrouw van de burgemeester een taart besteld heeft in de vorm van een lier.
- BERTRAND : - Een lier ?
- LISE : - De 'fond' wil ze in bladerdeeg met vulsel van gekonfijt fruit. Daarbovenop moet een lier staan met snaren van suiker gesponnen.
- BERTRAND : - Zal ik het proberen ?
- LISE : - Maar neen, Bertrand ge weet dat ge niet kunt spinnen.
- MICHEL : - VINDT EEN STAPELTJE PAPIEREN DIE IN DE VORM VAN PUNTZAKJES GEVOUWEN ZIJN - Ha, hier liggen ze nu zie !
- LISE : - Wat ?
- MICHEL : - De papieren zakken die ik gisteren gemaakt had.
- LISE : - Ge hebt ook geluk dat uw hoofd vaststaat. Kom breng ze mij, ik zal ze in de winkel leggen.
- MICHEL : - BRENGT DE ZAKKEN NAAR LISE - Ik wist dat ik ze gemaakt had. Intussen heb ik toch weeral voor niets op mijn donder gehad.
- LISE : - Ge moet maar weten waar ge de dingen legt. - BEKIJKT DE ZAKKEN - Maar... het is niet waar ! Dit zijn geschriften en verzen van de vrienden van mijn man. Kunst ! Geplooid ! Om er ordinaire zakken van te maken ! Poëzie die zal besmeurd worden door boter en rozijnen. Als de baas dat ziet zou ik niet in uw plaats willen zijn...
- MICHEL : - Ik vond niets anders...
- LISE : - SPOTTEND - Papieren zakken durven maken van zulke verheven verzen.
- MICHEL : - Als het zo zit zal ik ze rap terug platstrijken. - HLT NEEMT DE ZAKKEN TERUG OVER EN LOOPT AF - EEN PAAR ERVAN MOETEN OP EEN TAFEL BLIJVEN LIGGEN.
- LISE : - Bertrand, gaat gij nu maar de chocolade smelten, ik zal intussen... Kijk wie we daar hebben !
- BERTRAND GAAT AF EN CYRANO EN RAGUENEAU KOMEN OP.
- CYRANO : - Hoe laat is het ?
- RAGUENEAU : - Negen uur.
- CYRANO : - Dan komt ze dadelijk.
- LISE : - Proficiat ! Negen uur en menier komt thuis.
- RAGUENEAU : - Ik was getuige !
- LISE : - Waarvan ?
- RAGUENEAU : - Van het duel.
- LISE : - Welk duel nu weeral ?

- RAGUENEAU : - Het duel dat de geschiedenis zal ingaan als "De slag van de porte de Nesle".
- LISE : - De porte de Nesle ? Maar iedereen spreekt nog over dat van gisteravond.
- CYRANO : - Ah, dat doet me plezier maar wacht tot dit bekend zal worden.
- RAGUENEAU : - Ja ! Ja, dat is heel wat anders. Alhoewel, dat van gisteravond was fijner.
"Want bij de opdracht doorboor ik u, o dwaas." O, menier Cyrano, ik wou dat ik dat kon zeggen zoals gij. - HLJ MAAKT ENKELE SCHERMBEWEGINGEN - "Want aan het eind doorboor ik u, o dwaas..." Eh...
- LISE : - Zoudt ge niet liever zeggen waar ge de hele nacht gezeten hebt ?
- RAGUENEAU : - Eerst gingen we naar de porte de Nesle...
- LISE : - Dat weet ik al. Hebt ge daar geslapen ?
- RAGUENEAU : - Geslapen!? Vrouw hoe durft ge! Geslapen ! Gevochten hebben we daar! Enfin, menier Cyrano heeft gevochten...
- CYRANO : - Ja, maar gij hebt goed geholpen. Ge hebt hard geroepen.
- RAGUENEAU : - Daarna zijn we bij Lignière een fleske gaan drinken, om het te vieren. En ten slotte zijn we een beetje in slaap gevallen...
- LISE : - Ge zult allemaal nog eens helemaal in slaap vallen... - ZIET DE HAND VAN CYRANO - Wat hebt ge aan uw hand ?
- CYRANO : - Niets ! Een schrammetje...
- LISE : - Doet het pijn ?
- CYRANO : - Gascogners voelen geen pijn, madame !
- LISE : - Ik dacht dat Gascogners nooit logen, menier.
- CYRANO : - O. Heeft mijn neus bewogen ? Normaal doet hij dat alleen bij heel grove leugens. Maar ik wil het goedmaken met u de waarheid te vertellen. Ik heb hier een afspraak. Tenzij ik bij de neus genomen werd. Als ze komen zou ik graag een paar minuutjes alleen met "hen" kunnen spreken. Denkt u dat zoiets hier mogelijk is..?
- LISE : - Natuurlijk. Tenzij menier zijn verzenplukkers eerst hier zijn.
- RAGUENEAU : - Als menier Cyrano het vraagt smijt ik ze allemaal buiten.
- CYRANO : - Hoe laat is het ?
- RAGUENEAU : - Drie minuten na negen.
- CYRANO : - GAAT AAN EEN TAFEL ZITTEN - TOT RAGUENEAU - Hebt gij een pen ?
- RAGUENEAU : - Een pen... Een pen... Lise, haal een pen !
- CYRANO : - Ik mag doodvallen als ik haar over liefde durf spreken. Ik zal het haar schrijven, Ragueneau. Ik zal het allemaal opschrijven en dan...
- RAGUENEAU : - En dan..?
- CYRANO : - Dan zien we het wel... Ik heb hier duizend woorden opgesloten zitten... Het probleem is van ze er in de juiste vorm uit te krijgen...
- LISE BRENGT DE PEN.

CYRANO : - Dank u. Ik heb dit liefdesepistel in gedachten al honderd keer geschreven, kapotgescheurd, herschreven... Niets is goed genoeg voor haar...

LIGNIERE KOMT BINNEN.

LISA : - Daar zie, de eerste is er al.

LIGNIERE : - Collega, dierbare collega, koning der patekesbakkers, wat ruikt het hier lekker !

LISE : - Dit etablissement is net luilekkerland.

LIGNIERE : - Dat is waar, hier vliegen de gebraden kippen ook vanzelf in uw mond.

RAGUENEAU : - LACHT - Met Ligniere zult ge moeilijk kunnen ruzie maken.

LIGNIERE : - Er stond nogal een pak volk aan de porte de Nesle.

RAGUENEAU : - Zoiets gebeurt ook maar één keer in honderd jaar.

LIGNIERE : - De muren waren rood van het bloed en het schijnt dat er achttien zijn blijven liggen.

CYRANO : - Achttien ? Waar zijn de andere dan naartoe ?

DE VALVERT : - KOMT OP MET ZIJN ARM IN EEN VERBAND - Ha, menier ! Ik dacht wel dat ik u hier zou vinden.

CYRANO : - de Valvert ! Leeft gij nog ? Ah, ik begrijp het. Gij komt de zaak afmaken.

DE VALVERT : - Mijn arm belet het me helaas, menier maar zodra hij genezen is sta ik tot uw dienst.

CYRANO : - Zijt ge speciaal naar hier gekomen om me dat te zeggen ?

DE VALVERT : - Neen, menier. De graaf de Guiche wil weten wie verantwoordelijk is voor die 'massaker' vannacht.

CYRANO : - Ik begrijp niet waarom ge dat aan mij komt vragen. - HIJ SCHRIJFT VERDER - Aller teergeliefde... Neen...

DE VALVERT : - TOT RAGUENEAU - Gij zult er wel meer van weten !

RAGUENEAU : - Ik val 's nachts altijd in slaap.

DE VALVERT : - En gij zeker !

LIGNIERE : - Ja, ik heb vanalles gehoord maar ik kon niets zien. Het was pikkedonker.

CYRANO : - ZIT SCHIJNBAAAR ONGEÏNTERESSEERD TE SCHRIJVEN - Mijn teergeliefde...

DE VALVERT : - Het schijnt dat één enkele man de bende in de pan hakte. de Guiche gelooft dit niet.

CYRANO : - ...uw twinkelende oogjes...

LIGNIERE : - In ieder geval, daarjuist lag het er nog vol pieken en stokken. Er moet iets gebeurd zijn.

DE VALVERT : - En ik geloof dit ook niet. Eén tegen honderd...

CYRANO : - ...uw karmijnrode lippen...

LIGNIERE : - Zelfs tot op de quai des Orfevres lagen er kapotgehalte hoeden.

DE VALVERT : - Het werk van een bruit.

LIGNIERE : - Een reus was het. Een beer van een vent... dat hebben ze me toch gezegd...

DE HEREN NEGEREN DE VALVERT NU VOLKOMEN.

CYRANO : - ...ik val in onmacht bij het aanschouwen van uw schoonheid....

RAGUENEAU : - En verder, vriend Lignière, nog versjes uit uw mouw geschud ?

LIGNIERE : - Ik heb een receptje op rijm gezet.

RAGUENEAU : - Ik luister.

CYRANO : - ...uw nederige aanbiddere... Punt ! - HIJ PLOOIT DE BRIEF - Onnodig hem te tekenen, ik ga hem haar toch zelf overhandigen.

LIGNIERE : - Het dessertje waarop iedereen wacht.
Neem flink wat lepels kaas, wit en zacht,
Breek hierbij,
Een ei.
Meng het geel met het witte spul,
Voeg suiker toe, vlug en gul,
Klop zacht, als met een pluim,
Eiwit tot luchtig schuim.
En tot slot, DE VALVERT LOOPT BOOS WEG.
Wil het lot,
Een scheutje likeur
Voor de geur.
Dien ijskoud op met druifjes,
't Wordt de glorie van uw fuifjes.

RAGUENEAU : - Heerlijk, om uw vingers af te likken.

CYRANO : - Ziet ge niet dat hij zich op het ritme van zijn gerijmel met uw taarten vol wil proppen ?

RAGUENEAU : - Natuurlijk zie ik het maar ik kijk niet zo nauw. Door naar hem te luisteren heb ik twee keer profijt. Ik krijg er het water van in de mond en ik verdien er mijn hemel mee.

CYRANO : - LACHT - Ragueneau, gij bevalt mij. En 'aan' u, Lise bevalt hij u ook nog ?

LISE : - Gelukkig voor hem wel want anders was ik hier al lang weg. Maar kom nu maar mee, menier de poëet want die taart voor de vrouw van de burgemeester gaat ge zelf maken. Liersnaren in gesponnen suiker !

LIGNIERE : - Mag ik ook mee, Lise ?

LISE : - Ja jong, kom maar. Wie gaat er anders proeven ?

LISE, RAGUENEAU EN LIGNIERE AF.

DE DUENA KOMT OP.

TIJDENS HET GESPREK VAN DE DUENA MET CYRANO KOMEN DE MUZIKANTEN OOK OP.

ZE GAAN OPVALLEND DISKREET OP A PLAATSNEMEN.

CYRANO : - Ah, madame u bent er.

DUENA : - Ah, menier gij ook.
CYRANO : - Madame, voor ge haar binnenlaat, mag ik twee woordjes met u spreken ?
DUENA : - Het mogen er vier zijn ook.
CYRANO : - Eet gij graag taartjes ?
DUENA : - Ik ben nogal gulzig...
CYRANO : - NEEMT EEN VAN DE PAPIEREN ZAKJES DIE OP DE TAFEL LIGGEN - Op dit papier staan twee wonderschone sonetten. In de winkel op de toog staan kriketaartjes. Drie kunt ge er zeker in dit zakje steken.
DUENA : - Menier ge zijt nog nobel-er dan ik dacht.
CYRANO : - Wat denkt gij van appeltaartjes ?
DUENA : - Daarvoor laat ik direkt mijn boterhammen liggen.
CYRANO : - NEEMT TERUG EEN ZAKJE - In dit sublieme liefdeslied kunnen er ten minste twee.
DUENA : - Menier het spijt mij dat ik hier niet voor' mijn eigen' bij u mocht komen.
CYRANO : - En amandeltaartjes ?
DUENA : - GILT - Ah ! Daar ben ik zot van !
CYRANO : - DUNT HAAR NOG EEN AANTAL ZAKKEN IN DE HANDEN - Hier, steek al die zakken vol amandeltaartjes en kom niet terug voor ge ze allemaal weer leeggegeten hebt.

DE DUENA GAAT AF EN ROXANE KOMT OP.

DE MUZIKANTEN SPELEN EEN ZACHTE MELODIE.

CYRANO : - Madame, ik weet niet wat er u deed besluiten naar me toe te komen maar...
ROXANE : - Ik wou u zeggen...
CYRANO : - Formidabel.
ROXANE : - Wat ?
CYRANO : - Eh... Ik vind het formidabel dat gij iets tegen mij wou zeggen.
ROXANE : - Neen, ik wou u zeggen dat ik het formidabel vond... de manier waarop gij gisteravond die 'ambetanterik' een lesje gegeven hebt. Ge weet toch dat de graaf zou willen dat ik met dat manneke trouw.
CYRANO : - Ik weet er alles van, madame en daarom vocht ik niet voor de eer van mijn lelijke neus maar voor uw wonderschone ogen.
ROXANE : - Waarom noemt gij me nu madame ? Weet gij niet meer dat wij vroeger samen speelden aan het meer... in het park... We waren bijna broer en zus.
CYRANO : - Of ik het niet meer weet. Iedere zomer waart gij in Bergerac...
ROXANE : - Van de rietstengels maakte gij degen.
CYRANO : - En van maisvezels blonde lokken voor uw poppen...
ROXANE : - Het was de tijd van de brave spelletjes.
CYRANO : - Van de zure braambessen.
ROXANE : - Toen deed gij alles wat ik u vroeg.
CYRANO : - Roxane met de korte rokjes heette nog Madeleine...

ROXANE : - Vond ge me schoon ?

CYRANO : - Ik vond, ik vind, ik zal altijd vinden.

ROXANE : - Soms, wanneer ge u kwetste mocht ik u helpen. Ik was uw strenge verpleegster die zei : "Hoe komt ge aan die schram ?". - ZE NEEMT ZIJN HAND - Dat is het toppunt. Er is een schram. - CYRANO WIL ZIJN HAND WEGTREKKEN - Neen. Laat zien. Cyrano ! Foei, op uw leeftijd. Hoe komt ge aan die schram ?

CYRANO : - Ik ben wat gaan spelen bij de porte de Nesle en er heeft me iets gekrabd.

ROXANE : - Kom, ik zal uw wonde verbinden.

ROXANE DRAAIT HAAR ZAKDOEK ROND CYRANO ZIJN HAND.

CYRANO : - Het is allemaal niet zo erg...

ROXANE : - Met hoeveel waren ze ?

CYRANO : - Ze zeggen honderd, maar ik geloof dat het wat overdreven is.

ROXANE : - Ik wil er alles over weten.

CYRANO : - Het was niet zo belangrijk, ik geloof dat gij iets te vertellen had...

ROXANE : - Ja, ik wist eerst niet hoe ik er aan zou beginnen maar nu we hier zo samen zitten gaat het al veel beter. Ik zie iemand graag.

CYRANO : - Ha...

ROXANE : - Hij weet het niet...

CYRANO : - Ho...

ROXANE : - Nog niet...

CYRANO : - Hé...

ROXANE : - Maar dat komt wel...

CYRANO : - Haha...

ROXANE : - Ik geloof dat hij me ook graag ziet maar dat hij het niet durft zeggen...

CYRANO : - Olala !

ROXANE : - Uw hand is precies een beetje gezwollen... Ik denk dat ik weet dat hij van me houdt...

CYRANO : - Tja...

ROXANE : - Hij dient in het regiment van de koning...

CYRANO : - Hahaa !

ROXANE : - Hij is daar kadet...

CYRANO : - Hohooo !...

ROXANE : - Ik durf wedden dat hij zeer goed is in het schrijven van gedichtjes...

CYRANO : - Hehèèè !

ROXANE : - Hij is edel, onverschrokken en mooi !

CYRANO : - Mooi ? Oyoyoy !

DE MUZIEK STOPT.

CYRANO : - Cyrano is er iets, ge ziet plots zo bleek ?

CYRANO : - Het is... de wonde geloof ik...

ROXANE : - Ik zag hem nog maar één keer. Gisteravond in het teater en toch hou ik van hem...

CYRANO : - Hoe weet ge dan dat hij kadet is bij de koninklijke wacht ?

ROXANE : - Ik heb mijn spionnen.

CYRANO : - Kent ge zijn naam ?

ROXANE : - Baron Christian de Neuvillette.

CYRANO : - Nooit van gehoord.

ROXANE : - Hij is pas sinds vanmorgen in dienst bij Kapitein Carbon de Castel Jaloux.

CYRANO : - Maar... stel u voor dat hij geen manieren heeft, dat het een 'onbeschofterik' is en gij zijt zo goed opgevoed...

ROXANE : - Onmogelijk, hij heeft de ogen van een held.

CYRANO : - Ja, maar vanbinnen in zijn hoofd kan alles leeg zijn.

ROXANE : - Hij is slim en welbespraakt, ik voel het.

CYRANO : - Omdat iemand fijne lippen heeft kan hij het daarom nog niet zoetjes zeggen.

ROXANE : - Als ik hem niet kan beminnen ga ik dood.

CYRANO : - PAUZE - Zijt ge gekomen om me dat te vertellen ?

ROXANE : - Ik ben gekomen omdat ik bang ben. Ik weet hoe vlug de kadetten aan het vechten slaan en toen ik u gisteravond bezig zag dacht ik... Als Cyrano zou...

CYRANO : - Goed, ik heb het begrepen. Ik zal uw baron beschermen.

ROXANE : - O, Cyrano gij zijt een echte vriend maar ik dacht u nog te vragen ook voor hem een kameraad te zijn.

CYRANO : - Ik zal mijn best doen.

ROXANE : - Zult ge ook zorgen dat hij niet duelt ?

CYRANO : - Goed, goed.

ROXANE : - Zweert ge het ?

CYRANO : - Ik zweer het.

ROXANE : - Op uw eer ?

CYRANO : - Op mijn eer van Gascogner ! Daar ! Is het zo goed ?

ROXANE : - Lieve Cyrano. Wat zou ik zonder u beginnen ? Maar nu moet ik echt gaan. O, het is waar, ge hebt me nog niets verteld over uw gevecht van deze nacht. Dat moet formidabel geweest zijn. Zeg aan Christian dat hij me schrijft. - ZE GEEFT HEM EEN KUSJE - Ge zijt de liefste schat van heel de wereld.

CYRANO : - Ik zal het hem zeggen.

ROXANE : - Honderd 'man' ! Het is echt spijtig dat ik weg moet maar ik bewonder u. Honderd 'man' ! - AF.

CYRANO : - Wat zijn honderd 'man' vergeleken met één vrouw... - CYRANO BLIJFT ONBEWEGELIJK STAAN - HET HOOFD GEBOGEN.

RAGUENEAU : - Hé, mogen we terugkomen ?

CYRANO : - Ja-jaa...

RAGUENEAU, LIGNIERE EN LISE KOMEN OP.

RAGUENEAU : - Kom, menier Cyrano vertel, hoe is het afgelopen ?

CYRANO : - Wat heb ik u te vertellen ? Waarmee moet ge u eigenlijk ?

DE CASTEL-JALOUX KOMT MET EEN FLINKE STAP OPGESTAPT. (DE CASTEL-JALOUX WAS VROEGER BERNARD EN BRISAILLE)

DE CASTEL : - Ah ! Eindelijk ! Daar is hij !

CYRANO : - GROET - Kapitein.

DE CASTEL : - Cyrano ge zijt een held ! Heel de kompagnie staat te popelen om u geluk te wensen.

CYRANO : - Ja maar...

DE CASTEL : - Kom mee, ze willen u zien.

CYRANO : - Liever niet.

DE CASTEL : - Ze zitten hier rechtover in de kroeg.

CYRANO : - Ik kan niet...

DE CASTEL : - BRULT NAAR BUTTEN - Uw vriend Cyrano wil niet komen ! Hij is met zijn verkeerd been uit bed gestapt !

SIEM : - Dan komen we zelf.

WE HOREN AANZWELLEND LAWAAI BUTTEN.

RAGUENEAU : - Lieve hemel, ze komen allemaal hierheen. - LOOPT NAAR ZIJKANT - Menieren, menieren, allemaal kunt ge hier niet binnen. Kom, een stuk of zes zeven is meer dan genoeg. - ZEVEN KADETTEN KOMEN BINNEN (= ZES FIGURANTEN EN DE VROEGERE MICHEL OFTE MONIFLEURY) Zo, dat volstaat. De anderen mogen daar wachten. Menier Cyrano zal seffens wel buitenkomen.

KADET-M : - Cyrano, we zoeken u al een heel uur. Heel de stad is zot geworden. Iedereen wil u zien.

KADETTEN : - Bravo Cyrano ! - Leve Cyrano !

CYRANO : - Ge hebt toch niet verteld waar ik ben ?

KADET-M : - Verteld aan wie ? Heel de stad zoekt u, overal !

KADETTEN : - Bravo Cyrano ! Bravo Cyrano !

RAGUENEAU : - Heel de winkel staat al vol. Aiaiai... Als dat zo doorgaat wordt alles vertrappeld. Menier Cyrano ge moet iets doen.

BUTTEN HOREN WE HET AANZWELLEND GELUID VAN MEER EN MEER MENSEN.

KADET-M : - Er staat buiten een hele karos vol dames die allen persoonlijk met u willen kennis maken.

GEJUICH EN GEJOEL VAN DE ANDERE KADETTEN.

MARGUERITE, MARTHE EN CLAIRE KOMEN BLJ DE KADETTEN STAAN.

MARGUERITE : - Joe-hoe, wij zijn hier ook.

- MARTHE : - Ge kent ons toch nog zeker, menier Cyrano. Wij hebben gisteravond en vannacht voor u 'gesupporterd' !
- CLAIRE : - Spijtig dat de nacht zo kort was, anders hadden wij nog veel langer van u kunnen dromen.
- DONJOSE : - (DE VROEGERE JODELETTE) ROEPEND OP - Maak plaats voor menier de comte de Guiche ! Ik zeg van verdonne plaats te maken voor menier de comte de Guiche!
- DE GUICHE STAPT BINNEN GEVOLGD DOOR DE VALVERT.
- DONJOSE : - Menier de Guiche komt in naam van de kardinaal.
- DE GUICHE : - Mijn nonkel Richelieu 'saluëert' u menier Cyrano en hij feliciteert u voor uw heldenmoed.
- IEDEREEN JUCHT.
- CYRANO : - Ah ? Ik dacht dat... - BUIGT - De kardinaal heeft een goed oog.
- DE GUICHE : - Ik had dat verhaal over de porte de Nesle nooit geloofd als de dames hier niet op hun eer gezworen hadden dat ze getuigen waren.
- MARGUERITE : - Wij zagen het gebeuren.
- CLAIRE : - Met onze eigen ogen.
- MARTHE : - Honderd 'man'. In 'schellekes'.
- DE GUICHE : - Menier Cyrano, ze hebben mij verteld dat heel uw leven opgebouwd is uit heldendaden. Ik begrijp niet wat gij bij de lijfwacht van de koning blijft doen.
- GEMOEPEL BIJ DE KADETTEN.
- DE GUICHE : - Mannen zoals gij zijn veel meer op hun plaats bij de troepen van de kardinaal.
- CYRANO : - Ik blijf waar ik ben, menier.
- GEJUCH BIJ DE KADETTEN.
- DONJOSE : - TOT DE GUICHE - Vergeef het hen, menier. Iedereen weet dat ze geen manieren hebben.
- DE CASTEL : - Don José heeft gelijk, Cyrano. Dit gedrag past niet in het bijzijn van menier de Guiche. Stel uw vrienden voor.
- DE MUZIEK SPEELT - CYRANO LAAT DE KADETTEN ENKELE MILITAIRE MANEUVERS UITVOEREN - DAN
- DE GUICHE : - DIE IS GAAN ZITTEN - Ik dank u. De kardinaal heeft ook vernomen dat u dicht en dat u zelfs al een toneelstuk geschreven hebt. Iedereen weet dat mijn nonkel Richelieu een groot beschermer is van kunsten en letteren. Een dichter met heldenmoed zal hij ruimschoots weten te vergoeden...
- CYRANO : - Iedereen weet ook dat menier de Richelieu een meester is in het censureren. Ik zal nooit verdragen dat iemand één komma verandert aan wat ik schrijf.
- DE GUICHE : - Ze hebben ons verteld dat gij erg pretentius waart. Dat is dus ook waar.
- CYRANO : - Als iemand iets buiten het gewone doet, menier staan er altijd een paar labbekakken gereed om dat pretentie te noemen.
- DE CASTEL : - Cyrano !

LISE : - Menier Cyrano heeft gelijk !

GEJUICH BLJ DE KADETTEN.

LIGNIERE : - Hoe groter ge zijt als held of artiest

Hoe meer jaloerzen er u bekampen met modder of li(e)st.

RAGUENEAU : - Juist ! Maar... als menier de graaf het toestaat... (DE GUICHE KNIKT) Misschien hebben ze aan menier de graaf ook verteld wie er opdracht gaf om onze vriend Lignière te massacreren ?

DE GUICHE : - Ik... gaf opdracht een domme rijmelaar een lesje te geven. - VERBAZING.

CYRANO : - Een lesje..? Honderd tegen één !

DE GUICHE : - Naar schatting ben ik honderd 'man' waard en ik kon tochniet zelf gaan duelleren met... een zatte dichter.

CYRANO : - Lignière is mijn vriend, menier en als ge wilt...

DE GUICHE : - Wat ?

CYRANO : - Ik ben niet zat.

DE GUICHE : - RECHT - Hebt gij Don Quichote gelezen ?

CYRANO : - Ja, en voor zo iemand doe ik mijn hoed af.

DE GUICHE : - Dat is duidelijk maar denk toch nog eens aan het hoofdstuk met de windmolens.

CYRANO : - Ik denk er aan, menier. Moet ik hieruit opmaken dat gij uzelf vergelijkt met een windmolen ?

DE GUICHE GAAT BOOS WEG - DE VALVERT EN DONJOSE VOLGEN.

DE CASTEL : - Jongen, jongen gij gaat ons nog in vieze papieren brengen.

CYRANO : - Zeg nu zelf kapitein, eerlijk, zoudt gij echt willen dat een musketier ging werken voor de kardinaal ?

DE CASTEL : - AARZELT - DAN - Natuurlijk niet. - ROEPT - Eens musketier, altijd musketier!

KADET-M : - Een voor allen...

ALLEN : - ...allen voor een! - GEJUICH EN GEROEP - DE KADETTEN EN DE 3 DAMES GAAN ZITTEN.

LISE EN RAGUENEAU BRENGEN GLAZEN EN WLJN.

CYRANO : - Er zijn twee manieren om als dichter bekend te raken, vrienden. Ofwel kiest ge een beschermheer en ge likt en ge fleemt die en ge schrijft als hij fluit. Ge laat die persoon uw werk verbeteren en af en toe als hij iets erg goed vindt staat ge hem zelfs toe er zijn eigen naam onder te zetten... Of ge zingt en ge droomt en ge lacht als ge het zo voelt en ge zet nooit één letter op papier als ge het niet meent en ge zijt tevreden, soms met een bloeiende roos, soms met een dor blad maar ge zijt tevreden omdat ze alle twee uit uw eigen tuin komen... Waarschijnlijk zult ge op de tweede manier iets minder hoog kruipen, maar wat ge bereikt hebt zult ge zelf gemaakt hebben, heel alleen !

MARGUERITE : - Menier Cyrano zijt gij soms niet bang zo heel alleen...

- CYRANO : - Ik ben bang als ik zie hoe rap sommige mensen vrienden maken. Een vriend is iets heiligs en ik heb veel liever vijanden dan halve vrienden. Dan weet ge tenminste waar ge staat.
- CLAIRE : - Kom, menier Cyrano dat is toch te zot...
- CYRANO : - Meiske, dat is niet zot, dat is plezant. Als ge eens wist hoe zalig het is de vernietigende blikken van jaloerse dommeriken en lafaards op u te voelen. Het is precies alsof ze met hun kokende gal gaatjes in uw vel willen branden. Hoe meer vijanden hoe liever en overwinnen zal ik ze allemaal ! Is het niet met mijn degen dan toch met mijn woorden.
- MARIHE : - Zeg, menier Cyrano ge zijt toch niet verliefd op iemand die u niet wil ?
- CYRANO : - Zwijg daar maar over !
- KADETTEN : - Aha!? - Waarom!? - Kom vertellen! - Enz.
- INTUSSEN IS CHRISTIAN BINNENGEKOMEN.
- DE CASTEL : - Ge hebt gelijk, Cyrano. Over liefde moet ge met alleman niet klappen. Vertel liever het verhaal van uw gevecht aan ons groentje. (CHRISTIAN) Daar kan hij tenminste iets van leren.
- CHRISTIAN : - Bedoelt ge mij met 'groentje' ?
- KADET-M : - Als ge 'liever hebt dat wij u 'bleekscheet' noemen...
- ALGEMEEN GELACH.
- CHRISTIAN : - En waarom zoudt ge mij zo noemen ?
- DE CASTEL : - Omdat ge nog maar pas in ons regiment opgenomen zijt bvb...
- KADET-M : - En omdat ge nog niet eens weet wat bij ons mag en niet mag bvb.
- CHRISTIAN : - Ik tel op u om het mij te leren.
- KADETTEN : - Aaah !
- KADET-M : - Er zijn bvb. dingen waar men bij ons nooit over spreekt... - HIJ RAAKT MET ZIJN VINGER DRIE KEER DE PUNT VAN ZIJN NEUS - Begrijpt ge..?
- CHRISTIAN : - Ik weet niet, hebt ge het over uw...
- KADET-M : - Stil ! Dat woord wordt hier niet uitgesproken.
- CHRISTIAN : - Vriend, ik weet niet wat ge aan het proberen zijt maar ik laat me niet zo gemakkelijk voor de gek houden. Als ik dat woord wil uitspreken spreek ik het uit.
- CYRANO : - Ik zou het u niet aanraden.
- CHRISTIAN : - Kapitein, wat moet een nieuweling in dit regiment doen als hij vindt dat andere leden van datzelfde regiment teveel praat hebben ?
- DE CASTEL : - Ik denk dat zo iemand zal moeten proberen die anderen op hun plaats te zetten.
- CHRISTIAN : - Dank u, kapitein.
- DE CASTEL : - Maar laat Cyrano toch eerst zijn verhaal vertellen.
- CYRANO : - Ik weet niet...

LE CASTEL : - Ik sta erop ! Menier de Neuville heeft het recht te weten wie ge zijt.

CYRANO : - Zijt gij... Christian de Neuville ?

CHRISTIAN : - Ja, menier.

CYRANO : - Ah... En gij wilt mijn verhaal horen..?

CHRISTIAN : - Het zal precies wel moeten...

CYRANO : - Goed, als het moet. Ik liep dus in het midden van de nacht naar de porte de Nesle. Boven mijn hoofd glinsterde de maan als een reusachtige horloge. Plotseling schoof een of andere ijverige poetser een dot wat over het zilveren juweel en de aarde werd zo zwart als een potje met pek. Alles was weg. De straten, de huizen, ik zag niet verder meer...

CHRISTIAN : - ...dan uw neus lang is.

DOODSE STILTE - DE KADETTEN STAAN RECHT - ZE VERWACHTEN EEN GEVECHT MAAR CYRANO BLIJFT KALM.

CYRANO : - Ja... Ja, zeer juist. Ik zei dus : "Verdonne, ik zie hier niets meer". Maar toch stapte ik door, alhoewel ik besepte dat deze zaak me in feite niet aanging. Ik wist dat ik weer bezig was...

CHRISTIAN : - ...mijn neus in andermans zaken te steken.

WEER DIE STILTE - NIEMAND BEGRIJPT HET MAAR CYRANO BLIJFT KALM.

CYRANO : - ...dat ik weer bezig was me de woede van hoge signeuren op de hals te halen. Honderd 'man' ! Het zou moeten rap gaan. Ik mocht zeker niet...

CHRISTIAN : - ...in mijn neus staan peuteren.

CYRANO : - ...niet treuzelen. Niet teveel nadenken. Wat moet moet ! Vooruit Cyrano ! Ga !

CHRISTIAN : - Uw neus achterna !

CYRANO : - Recht naar het doel ! - Plots voel ik een hoop schaduwen rodom mij. Ik sta...

CHRISTIAN : - ...neus tegen neus...

CYRANO : - ...oog in oog verdonne ! - HIJ SPRINGT NAAR CHRISTIAN MAAR KAN ZICH TERUG BEDWINGEN - Ik sta oog in oog met honderd doorzopen bandieten ! Ik voel de knuppels al boven mijn hoofd. Maar toch val ik aan...

CHRISTIAN : - ...de neus in de wind...

CYRANO : - Ik chargeer ! Ik doorboor, ik kap, ik kerf ! Een aantal schurken proberen me in de rug aan te vallen maar...

CHRISTIAN : - ...ik had het in 't snot...

CYRANO : - ...ik had het zien aankomen. Ik draaide me om en knal en vlam en...

CHRISTIAN : - ...vonk...

CYRANO : - BARST LOS - Er, uit ! Iedereen ! Er, uit ! Laat me alleen met die kerel !

IEDEREEN VLUCHT WEG.

KADET-M : - Eindelijk wordt hij wakker ! Vooruit Cyrano, maak er gahakt van !

LISE : - Weer een die we terugvinden in schijfjes.

RAGUENEAU : - En dat allemaal onder mijn dak. Menier Cyrano, denk er aan, hier moeten nog taarten gegeten worden.

MARGUERITE : - Hier blijft niets meer rechtstaan.

CLAIRE : - Ocharme !

IEDEREEN IS BUTTEN - CYRANO GAAT NAAR CHRISTIAN.

CYRANO : - Kom in mijn armen !

CHRISTIAN : - Pardon ?

CYRANO : - Ge zijt een moedige kerel !

CHRISTIAN : - Menier Cyrano...

CYRANO : - Ik hou van moedige kerels.

CHRISTIAN : - Ik begrijp hier niets van. Gij moet toch kwaad zijn !

CYRANO : - Hoe kan ik op u kwaad zijn. Ik ben haar broer.

CHRISTIAN : - Van wie ?

CYRANO : - Van haar.

CHRISTIAN : - Ah... Zij is dus uw zuster. Als ik nu wist wie...

CYRANO : - Maar Roxane !

CHRISTIAN : - Ah ! Gij zijt haar broer !

CYRANO : - Hij heeft het begrepen ! In werkelijkheid ben ik voor haar een broederlijke neef.

CHRISTIAN : - Hola ! En heeft zij u...

CYRANO : - ...alles verteld.

CHRISTIAN : - Alles ? Houdt ze van mij ?

CYRANO : - Op het eerste zicht...

CHRISTIAN : - Och menier Cyrano wat ben ik gelukkig dat ik u leren kennen heb. - HLJ VALT
CYRANO IN DE ARMEN.

CYRANO : - Ik moet zeggen dat gij ook rap van gedachten verandert.

CHRISTIAN : - Waarom ?

CYRANO : - Ik had de indruk dat ge daarjuist niet zo tevreden waart met mijn neus...

CHRISTIAN : - Och, vantijd zegt een mens zoiets maar als ge wist hoe ik u bewonder...

CYRANO : - Het is goed, maar dat van die 'vonk'...

CHRISTIAN : - Ik trek elk woord terug.

CYRANO : - ZUCHT - Roxane verwacht een brief...

CHRISTIAN : - Helaas.

CYRANO : - Wat helaas ?

CHRISTIAN : - Als ik mag spreken over wapens of over vechten dan komt het er allemaal zo uit, maar als ik iets moet zeggen aan een vrouw dan sta ik met mijn mond vol tanden...

CYRANO : - Ge moet gewoon vertellen wat uw hart u zegt.

CHRISTIAN : - Mijn hart ? - Bonk, bonk, bonk...

CYRANO : - Wel, ik heb de indruk... ik bedoel, indien ik niet gemaakt was zoals ik het ben zou ik het wel beter kunnen zeggen hebben...

CHRISTIAN : - Roxane is zo teder. Ik zal haar zeker ontgoochelen. Ik mis altijd de juiste inspiratie op het juiste ogenblik.

CYRANO : - Ik zal u helpen.

CHRISTIAN : - Hoe kan dat ?

CYRANO : - Wel... gij hebt het uitzicht en ik heb de woorden. Wat zoudt ge ervan denken als we haar samen probeerden te verleiden ?

CHRISTIAN : - Cyrano !

CYRANO : - Ik bedoel gewoon dat ik u zal voorzeggen wat gij haar moet vertellen. Ik ken haar toch. Als ge naar me luistert komt het zeker goed tussen u.

CHRISTIAN : - Zoudt gij zoiets voor mij doen ?

CYRANO : - Ik wil weten... Ik wil zeggen... Als dichter interesseert het mij te weten wat de uitwerking van mijn woorden kan zijn... Maar wees gerust, gij staat in het licht en ik blijf in de schaduw.

CHRISTIAN : - Ja... En die brief die ze verwacht. Ik ben nooit in staat...

CYRANO : - HAALT EEN BRIEF BOVEN - Hier is hij.

CHRISTIAN : - Ja maar...

CYRANO : - Ge moogt gerust zijn. Hij is goed gemaakt.

CHRISTIAN : - Maar hoe wist gij...

CYRANO : - Ik heb deze brief eens geschreven maar achteraf bleek hij nutteloos te zijn. Kom, dat is een andere historie. Hier, neem hem, zo dient hij nog tot iets.

CHRISTIAN : - Ah... Maar misschien moet er toch hier of daar iets aan veranderd worden...

CYRANO : - Ik zweer u dat ze zal denken dat hij voor haar geschreven is.

CHRISTIAN : - VALT CYRANO TERUG IN DE ARMEN - Menier Cyrano...

CYRANO : - Cyrano !

CHRISTIAN : - Ah, natuurlijk. Cyrano, ge zijt een vriend !

DE KADETTEN, DE DRIE DAMES, RAGUENEAU, LISE, LIGNIERE EN DE CASTEL KOMEN TERUG OP - TOT HUN VERBAZING ZIEN ZE DE TWEE MANNEN IN ELKAARS ARMEN.

KADET-M : - Dat is straf !

DE CASTEL : - Is onze duivel een engeltje geworden ? Biedt hij zijn andere neusvleugel als hij een slag op de eerste kreeg ?

KADET-M : - Mag iedereen nu over zijn neus spreken ? Wacht, ge zult eens wat zien. - Hé, - SNUIFT - ik geloof dat er weer verse taarten uit de oven komen. Zeg, Cyrano Waarnaar ruikt dat hier zo ? Naar appelsen of naar pruimen ? Gij moet dat toch beter ruiken dan wij.

CYRANO : - GEEFT KADET-M EEN CORVLUG - Naar peren !

ALGEMEEN GELACH EN IEDEREEN GAAT AF.

DEEL 3

BLJ HET WEGGAAN HEBBEN DE KADETTEN DE TAFELS EN STOELN OP B MEE AFGENOMEN - B IS DUS NU EEN STRAATJE - A IS DE WONING VAN ROXANE.

HET IS AVOND.

DE MUZIKANTEN KOMEN UITERST LINKS OP C EN SPELEN EEN BALLADE.

ROXANE EN DE DUENA KOMEN OP A EN GAAN ZITTEN.

DE BLINDE (DE VROEGERE JODELETTE) KOMT RECHTS OP MET DE LAMME (ALIAS LIGNIERE) - DEZE LAATSTE HEEFT ZIJN KARRETJE ONDER DE ARM.

BLINDE : - KLJKT ROND - Waar gaan we ons zetten ?

LAMME : - Waar ge wilt, als er maar geen mierekes zijn want die zitten rap in mijn karreke en blijf dan maar eens stilzitten.

BLINDE : - Kom, we zetten ons daar op de hoek van de rue du Marais. Daar moet iedereen voorbij die naar het teater gaat.

LAMME : - Teater!? Dat is al meer dan een week dicht. Sinds dat menier Cyrano Montfleury weggejaagd heeft zitten ze zonder stuk.

BLINDE : - Wie zegt dat ?

LAMME : - Wie zegt dat ? Wie zegt dat ? Ge ziet het toch zelf. Het is bijna acht uur en hier loopt geen kat.

BLINDE : - KLJKT ROND - Als ge het zegt... Wat doen we nu, lamme ?

LAMME : - Gij doet wat ge wilt, maar ik ben moe gelopen. - GAAT IN ZIJN KARRETJE ZITTEN TEGEN DE RECHTER ACHTERHOEK VAN B - Vroeg of laat zal hier toch wel iemand passeren.

BLINDE : - ZUCHT EN GAAT BLJ DE LAMME ZITTEN - De stiel van bedelaar wordt hoe langer hoe harder. De mensen komen niet meer buiten. Ik denk dat ze ons gaan moeten herscholen...

LAMME : - Zwijs, er komt volk. - ZE BEDELEN.

DE DRIE DAMES KOMEN OP - ZE ZIJN DUIDELIJK OP ZOEK NAAR MANNEN.

MARGUERITE : - Ook niets. Waar zitten al die mannen ?

CLAIRE : - Ik stel voor dat we hier een paar keer de straat op en af lopen. Als er zijn komen ze dan wel. - ZE DOEN DIT.

MARTHE : - Dit is zeker de zesde straat die we zo al een paar keer op en af lopen. Ik voel mijn voeten niet meer.

LAMME : - Een aalmoes voor een arme lamme.

BLINDE : - Een centje voor een arme blinde.

MARGUERITE : - Het is toch wel erg, als er dan toch nog een zit is hij lam.

LAMME : - Alleen in de benen, madam. Alleen in de benen.

CLAIRE : - Ge moest u schamen zo te spotten met een arme sukkelaar.

LAMME : - Met welke arme sukkelaar ?

CLAIRE : - Wel... met uzelf.

DE BLINDE GOOIT EEN MUNTSTUKJE IN HET KROESJE VAN DE LAMME.

LAMME : - Dank u.

MARTHE : - Ik hoor iets.

CLAIRE : - Ja, een centje in een pottke maar we mogen hen dat niet afpakken.

MARTHE : - Neen, ik hoor stappen. Mannenstappen. Musketiërs ! Kadetten !!

MARGUERITE : - O lalà, de zon gaat weer schijnen !

BLINDE : - KLUKT ROND - Ziet gij iets ?

LAMME : - Stt! Zwijg, er zijn klanten.

DE ZEVEN KADETTEN EN CYRANO KOMEN OPGESTAPT - CYRANO GEEFT BEVELEN.

CYRANO : - Detachement... halt! Detachement... rechts! Detachement... rust! Detachement, ik dank u. Ge hebt de oefeningen met stijl en klasse uitgevoerd. Het spijt me dat ik met u niet mee terug kan maar de plicht roept elders. Kadet-M!

KADET-M : - Menier Cyrano !?

CYRANO : - Neem het bevel over !

KADET-M : - Jawel, menier Cyrano ! - HLJ KOMT NAAST CYRANO STAAN EN GROET - CYRANO GROET TERUG - Detachement geef... acht! Detachement... links! Detachement...

MARGUERITE : - Menieren een momentje aub.

KADET-M : - Wat is er, madam ?

MARGUERITE : - Gaat ge die kant op ?

KADET-M : - Ja, madam.

MARGUERITE : - Mogen we mee... die kant op ?

CLAIRE : - Het is zo donker...

MARTHE : - ...en zo onveilig zo laat op de straat...

KADET-M : - Detachement... open ! - DE KADETTEN STONDEN OP TWEE RIJEN - DE LINKSE RIJ DOET EEN KLEIN PASJE NAAR LINKS, DE RECHTSE NAAR RECHTS - ELKE DAME GAAT NU TUSSEN TWEE KADETTEN IN STAAN - DE KADETTEN GEVEN DE DAMES EEN ARM - Detachement op... stap ! - ZE STAPPEN WEG.

LAMME : - Hè ! Hola ! Ge denkt toch niet dat wij niets gezien hebben zeker ?

KADET-M : - Detachement... halt! Ge denkt toch niet dat wij gaan betalen zeker ?

LAMME : - Ge denkt toch niet dat wij anders gaan zwijgen zeker ?

KADET-M : - GAAT NAAR DE BEDELAARS EN GOOIT GELD IN HUN KROESJES - DAN - Detachement op... stap ! - ZE STAPPEN AF.

CYRANO : - IS TOT BLJ DE BEDELAARS GEKOMEN - HLJ TREKT DE LAMME RECHT - Kameraad, weet ge niet dat er niets zo gevaarlijk is als dingen zien die ge niet moet zien?

LAMME : - Ah, het is menier Cyrano.

CYRANO : - Ge kunt er steken van krijgen, in de ogen...

BLINDE : - Mij moet ge het niet zeggen.

LAMME : - Ik zweer het, menier Cyrano, vanaf nu zijn we alle twee blind. - HIJ DUWT ZIJN KARRETJE WEG, ZET EEN BRILLETJE OP EN GAAT NAAST DE BLINDE ZITTEN.

DUENA : - IS RECHTIGESTAAN - Is daar iemand ?

CYRANO : - Ik ben het, Cyrano.

DUENA : - Ah, menier Cyrano ! Dat doet plezier.

CYRANO : - OP B EN NAAR DUENA - Zoals iedere avond kom ik aan Roxane vragen of ze de man van haar dromen nog even graag ziet.

DUENA : - Het is nog erger dan gisteren, menier. Ze is verzot op zijn woorden. Ze kent al de versjes die hij haar stuurt vanbuiten.

CYRANO : - Ah, maar... zijn die verzen wel goed ?

ROXANE : - KOMT ER-BIJ - Beter nog dan de uwe, Cyrano.

CYRANO : - Dat wil ik niet betwisten.

ROXANE : - Wat denkt u hiervan :

Mijn hart huilt en snikt, naar u gedreven...

Indien zoenen op papier werden geschreven

Las u, madame, mijn woorden met uw lippen.

CYRANO : - Het is waar, aan zoiets kan niemand tippen.

ROXANE : - Hij is meesterlijk, niemand schrijft zoals hij !

CYRANO : - WORDT GROTER - Dat is een serieus compliment.

DUENA : - Oei! Ik geloof dat ik menier de Guiche zie komen. Vlug, menier Cyrano, verdwijn en Roxane kom binnen. Het is beter dat hij u niet samen ziet. Hij zou vanalles kunnen denken.

CYRANO : - Goed, goed ik ben al weg.

CYRANO STAPT VAN B EN DUIKT WEG ACHTER A - ROXANE EN DE DUENA GAAN TERUG ZITTEN.

DE GUICHE KOMT OP.

BLINDE EN LAMME : - Een aalmoes voor twee arme blinden !

DE GUICHE : - Twee blinden ? Hoe komt dat nu ?

LAMME : - Dat komt omdat wij gezworen hebben van nooit nog iets te zien, menier.

DE GUICHE : - Pardon ?

BLINDE : - Hij wil zeggen dat wij niets meer zien omdat onze ogen verzworen zijn... menier.

DE GUICHE : - Verzworen ? Waarvan ?

LAMME : - Van de steken.

BLINDE : - Van de ontsteking !

DE GUICHE : - GOOIT CENT IN BAKJE - Ge moet u laten verzorgen want straks zitten we weer met een epidemie. - KOMT NAAR VOOR - Ik hoop dat Roxane gezien heeft hoe mild ik met die bedelaars was want anders is dat ook weer geld weggesmeten. OP'B EN NAAR A - Roxane hebt gij gezien... Hm, ik bedoel, Roxane zijt gij thuis?

ROXANE : - Jaaa...

DE GUICHE : - Ik kom afscheid nemen, de plicht roept.

ROXANE : - RECHT - Ah, ik dacht dat gij hier stond te roepen.

DE GUICHE : - Ik vertrek naar het front...

ROXANE : - Ai.

DE GUICHE : - Vanavond nog...

ROXANE : - Ai-ai.

DE GUICHE : - Bevel is bevel. Arras wordt belegerd.

ROXANE : - Belegerd nog wel.

DE GUICHE : - Mijn vertrek schijnt u niet veel te doen.

ROXANE : - Boh...

DE GUICHE : - Ik vind dit wel erg, Roxane. Zal ik u ooit weerzien ? En wanneer ?

ROXANE : - Tja...

DE GUICHE : - Het interesseert u misschien meer te weten dat ik het bevel kreeg over het regiment van de koninklijke wacht.

ROXANE : - NOG STEEDS ONVERSCHILLIG - Proficiat.

DE GUICHE : - De koninklijke wacht. Het regiment waar uw neef in dient. De grote bek ! Nu zal ik me op hem kunnen wreken.

ROXANE : - BESEFT - De koninklijke wacht... Vertrekt het regiment..?

DE GUICHE : - Natuurlijk. Dacht ge dat ik alleen ging vechten ?

ROXANE : - Christian !

DE GUICHE : - Madam, ge wordt precies bleek...

DUENA : - KOMT HAAR ONDERSTEUNEN - Dat zal dat licht hier zijn...

ROXANE : - Nee... Ja... Het gaat alweer beter. Het is het vertrek. Het maakt me ongerust. Wanneer ge u aan iemand hecht en die moet dan plots naar het front...

DE GUICHE : - Roxane gij verrast mij. Zo een zoete woorden hebt ge nog nooit tegen mij gesproken. En juist nu ik vertrek.

ROXANE : - ANDERE TOON - Ge wilt u dus wreken op mijn neef..... - Maar gaat ge zo zijn kameraden ook niet in gevaar brengen ?

DE GUICHE : - Kameraden ? Ik wist niet dat hij die had ? Of toch, het schijnt dat hij de laatste dagen altijd op stap is met een zekere de... de Neuvillers of zoiets...

ROXANE : - Met uw wraak bedoelt ge zeker dat ge hem in de eerste vuurlijn gaat sturen... Ik zou dat met hem helemaal anders aanpakken want hij doet nietS liever dan vechten. Om hem te straffen zou ik hem met zijn vriendjes kadetten thuis laten.

DE GUICHE : - Ge zegt daar iets... Misschien hebt ge gelijk... Alleen een vrouw kan zoiets verzinnen !

ROXANE : - Hij zal zich hier het hart opvreten en uw wraak zal zoet zijn.

DE GUICHE : - Roxane, aan de manier dat ge het zegt hoor ik dat ge van me houdt. Ik voel het ! - LUID - Ze leeft mee in mijn wraak !

LAME EN BLINDE : - OOK LUID - Wij zijn zo blind dat we niets horen !

DUENA : - Menier de Guiche, een beetje stil, we hebben bureu.

DE GUICHE : - O, pardon... Maar zij brengt mijn hoofd op hol. Hier, hier heb ik de orders - HIJ HAALT EEN AANTAL BRIEVEN UIT ZIJN ZAK - om al de kompagnies naar het front te sturen. Deze is voor de kadetten en die blijft in mijn zak. Haha, ik zie Cyrano zijn gezicht al. Roxaneke, Roxaneke gij kunt de mensen nogal toeren draaien !

ROXANE : - LACHT - Soms...

DE GUICHE : - Ik zou vanavond moeten vertrekken maar na wat ge me gezegd hebt blijf ik nog een nachtje. Luister, in de rue d'Orleans is er een kapucijnenklooster...

ROXANE : - Menier, als iemand dat ooit te weten komt...

DE GUICHE : - De kapucijnen staan aan de kant van de Richelieu...

ROXANE : - En de oorlog in Arras ! Nee, ik kan niet toestaan dat die door mijn fout vertraging zou oplopen. Ga, en ik wil dat ge als een held terugkeert, Antoine.

DE GUICHE : - Antoine ! Ze heeft Antoine gezegd ! Ik ga, Roxaneke en ik hoop dat ik u gelukkig maakte.

ROXANE : - Meer dan ge ooit kunt denken.

DUENA EN ROXANE LACHEN.

DE GUICHE : - GAAT NAAR DE BEDELAARS EN GOOIT WEER EEN CENT IN HUN BEKERTJES - Ze heeft Antoine tegen mij gezegd !

LAME : - Als u dat zo een plezier doet wil ik ook wel Antoine tegen u zeggen... - DE GUICHE GEEFT HEM EEN KLAP IN HET GEZICHT EN GAAT VERONTWAARDIGD AF.

ROXANE EN DE DUENA GAAN TERUG ZITTEN.

CHRISTIAN : - KOMT OP EN GAAT NAAR HET MIDDEN VAN B - Psst... Psst... - PAUZE - Psst... Psst...

CYRANO : - KOMT VAN ACHTER A - NAAR CHRISTIAN - STIL - Christian ! Wat komt gij hier doen ?

CHRISTIAN : - Ik zou eerder moeten vragen wat gij hier komt doen ?

CYRANO : - Ik..? Ik passeerde hier...

CHRISTIAN : - Ah... En ik kom hier een beetje tegen Roxane spreken.

CYRANO : - Maar ge kent uw les nog niet.

CHRISTIAN : - Welke les ?

CYRANO : - Ik wil zeggen dat ik u nog niet geleerd heb welke liefdeswoordjes ge haar vanavond moet toefluisteren.

CHRISTIAN : - Ge denkt toch niet dat ik naar u ga blijven luisteren. Dat was goed in het begin maar nu ik zeker ben dat ze me graag ziet kan ik met mijn eigen woorden spreken.

CYRANO : - Ge zijt zot. Kom mee !

CHRISTIAN : - Cyrano, ik dank u voor al wat ge voor mij gedaan hebt maar nu ga ik mijn eigen boontjes doppen.

CYRANO : - Ha !

CHRISTIAN : - Denkt ge nu echt dat ik zo dom ben. Wacht, blijf maar. Stop u daar een beetje weg, ge zult wat horen. - ROXANE STAAT RECHT - Ai, Cyrano ze komt af. Laat me niet alleen.

CYRANO : - Waarom niet, als ge alles beter zelf kunt. - TERUG ACHTER A.

ROXANE : - ZIET CHRISTIAN - Christian ? Zijt gij daar ? Waarom staat ge hier zonder iets te zeggen ?

CHRISTIAN : - Ik...

ROXANE : - Ja.

CHRISTIAN : - Ik zie u graag.

ROXANE : - Goed.

CHRISTIAN : - Ik zie u heel graag.

ROXANE : - Heel goed, maar in feite zegt ge twee keer hetzelfde.

CHRISTIAN : - Ah... Ik zie u heel, heel, heel erg wreed graag.

ROXANE : - En dan..?

CHRISTIAN : - En dan ? Wel, dan zou ik heel, heel, heel erg wreed gelukkig zijn als gij zoudt zeggen dat ge mij ook heel, heel, heel erg wreed graag ziet.

ROXANE : - Ik verwachtte een stortvloed van tintelende liefdeswoordjes en gij draait altijd hetzelfde flauwe kraantje open. Zeg me hoeveel ge van me houdt.

CHRISTIAN : - Wel... heel, heel, heel erg wreed veel natuurlijk.

ROXANE : - Christian ! Met andere zoetere woordjes.

CHRISTIAN : - Ik zou u willen kussen.

ROXANE : - En ik wil u eerst horen spreken over de liefde.

CHRISTIAN : - Ah... Roxane...

ROXANE : - Ja...

CHRISTIAN : - ...ik zie u graag...

ROXANE : - Weeral hetzelfde !

CHRISTIAN : - Neen-neen, ik bedoel, ik zie u niet graag.

ROXANE : - Ik zou het op de duur hopen.

CHRISTIAN : - Ik aanbid u...

ROXANE : - En dan...

CHRISTIAN : - Dan... dan... is dat al niet genoeg ?

ROXANE : - Ik denk dat ge met mij wil lachen, menier. Goede avond. - ZE GAAT ZITTEN.

CHRISTIAN : - ZACHTJES - Hulp... Cyrano... Cyrano... waar zijt ge..?

CYRANO : - Is er iets ?

CHRISTIAN : - Ik sterf als ik haar verlies.

CYRANO : - Uw welsprekendheid heeft mij nochtans verbaasd.

CHRISTIAN : - Spot niet als uw vrienden doodgaan. Cyrano ge moet me helpen.

CYRANO : - Ge verdient het niet maar kom hier, platbroek. Hier, dichterbij me. Ik blijf in de schaduw en gij herhaalt al wat ik zeg.

CHRISTIAN : - Ja maar...

CYRANO : - Ge luistert of ik stap het af. - Roep nu.

CHRISTIAN : - Roepen ?

CYRANO : - Ja roepen ! Hoe zal ze anders komen ?

CHRISTIAN : - Héla !

DIRIGENT : - Wat is er ?

CHRISTIAN : - Gij niet, dommerik !

DIRIGENT : - Zeg, een beetje beleefd ! We staan hier al een kwartier zonder iets te mogen doen en nu gaat gij nog wat ambras maken zeker !?

CHRISTIAN : - TOT CYRANO - De muzikanten zijn niet kontent omdat ze niets mogen doen.

DIRIGENT : - Normaal mochten wij hier een ballade spelen.

CYRANO : - Speel dan een ballade !

DIRIGENT : - Zeg het dan !

DE MUZIKANTEN SPELEN.

CYRANO : - TOT CHRISTIAN - En gij roep nog eens, maar een beetje vriendelijker.

CHRISTIAN : - VRIENDLIJK - Héla, Roxane...

ROXANE : - RECHT - Wie roept daar ?

CHRISTIAN : - Ik !

ROXANE : - O !

CHRISTIAN : - Ga aub niet weg, ik moet u iets vertellen.

ROXANE : - Ik ga wel weg, ge vertelt altijd hetzelfde...

CHRISTIAN : - Neen, ik zal iets anders zeggen.

ROXANE : - Ik ben benieuwd want ik begin me af te vragen of ge me echt graag ziet.

CYRANO ZEGT VOOR EN CHRISTIAN HERHAALT.

CYRANO/CHRISTIAN : - Madam, gij beschuldigt mij u niet te beminnen
Nochtans, mijn liefde groeit met de dag hier vanbinnen.

ROXANE : - Hm... dat klinkt al iets beter.

CYRANO/CHRISTIAN : - Als liefde, geboren in mijn onrustig hart
Blijft onbeantwoord wordt het me voor de ogen heel zwart.

ROXANE : - Mensen die zo rap van streek zijn zouden niet mogen verliefd worden.

CYRANO/CHRISTIAN : - 't Is waar, maar hoogmoed en twijfel speelden hun spel
Nochtans ga ik als het moet voor u door de hel !

CYRANO BEDUIDT NU AAN CHRISTIAN DAT HIJ ZIJN PLAATS WIL INNEMEN - CHRISTIAN STELT ZICH MET
TEGENZIN OP DE PLAATS VAN CYRANO.

ROXANE : - Waarom zwijgt ge, menier ? Is uw verbeelding weer op ?
CYRANO : - SPREEKT NU ZELF -
We mogen deze korte stonde niet verbreken
Door luidop met elkaar te spreken.
Maar eerder zacht onze woorden richten
Om aldus onze gevoelens op te biechten.

ROXANE : - Goed.

CYRANO : - Ik beleef een roes die me overmant,
Maar uw ogen zien niet het verband.
Ik had daarnet het gevoel alsof het leek
Dat ik voor de allereerste keer tot u spreek.

ROXANE : - Nu ge het zegt, uw stem klinkt helemaal anders...

CYRANO : - Ja... Wel, het donker van de nacht
Geeft mij meer kracht...
Ik voel me zo sterk als een boom
En toch weet ik... ik zweef en ik droom...

ROXANE : - Zo schoon hebt ge het nog nooit verteld...

CYRANO : - Over kogels, pijlen, kerven en steken,
Hebben wij soldaten gemakkelijk spreken.
Tederheid echter is niet onze sterkste kant
Want liefdesverhaaltjes lopen vlug uit de hand.
Maar ik vraag u, wat is beter ?
Slecht water drinken uit een gouden beker
Of helder stromend vocht, met de mond aan een bron..?

ROXANE : - Alhoewel het pikdonker is schijnt plots de zon !

CYRANO : - Ja, en toch ziet ge niet wat ik bedoel
En begrijpt ge niet hoe ik het werkelijk voel.
Alleen ik weet hoe mijn ziel naar u toestijgt vannacht
O, echt waar, deze avond is te schoon en te zacht.
Ik beken u alles en gij, gij luistert Roxane
Hoe mijn zinnen mijn eigen gedachten verbannen.
En toch weet ik dat ge onwille van mijn woorden beeft
Terwijl ge in werkelijkheid niets om me geeft.

ROXANE : - Hoe kunt ge dat denken ! Het is waar, ik beef en ik huil !
Ja, ik zie u graag want gij hebt me betoverd !

CYRANO : - Dan hebben mijn woorden uw hart hier veroverd !
Nu kan zelfs de dood mij niet meer raken...
Een ding wou 'k nog vragen...

CHRISTIAN : - ...een kus op mijn kaken.

ROXANE : - Wat zegt ge ?
CYRANO : - ~~STIL~~ TOT CHRISTIAN - Zwijg, dommerik !
CHRISTIAN : - STIL TOT CYRANO - Waarom ? Ik moet er van profiteren terwijl...
CYRANO : - Stil ! - DAN TOT ROXANE - Het spijt me, ik zal me bedwingen.
ROXANE : - O, ik had eerder gehoopt dat ge zoudt aandringen.
CYRANO : - A jaa... Natuurlijk, ik zal aandringen... Maar die kus wil ik niet.
CHRISTIAN : - Zijt ge zot, het is mijn kus !
CYRANO : - Zwijg toch !
ROXANE : - Ik begrijp niet wat ge zegt...
CYRANO : - Ik ben razend op mezelf, zowaar ik leef,
Ik ging te ver, ik overdreef.
Daarom zeg ik, mijn lief,
"Christian, houdt uw mond, asjeblief..."

- HLJ HOORT IEMAND NADEREN - Pas op, er komt iemand.

ROXANE GAAT ZITTEN - CYRANO EN CHRISTIAN DUIKEN ACHTER A.

DE MUZIKANTEN STOPPEN EN GAAN WEG.

EEN KAPUCLJN (BRISAILLE) KOMT OP - HLJ HEEFT EEN LAMP BLJ EN ZOEKT ZIJN WEG.

LAMME : - Een aalmoes voor een arme lamme.
BLINDE : - Zwijg, het is een pater, straks komt hij rond !
KAPUCLJN : - GAAT NAAR DE BEDELAARS - Zeg eens, arme sukkelaars, dat God met u is dat weet ge zeker al maar kunt ge me ook niet zeggen waar hier een madam Robin woont?
BLINDE : - Pater, wij zijn scheel van de honger en wij hebben van heel de dag nog geen aalmoeske gekregen. Ge kunt denken dat wij niet meer in staat zijn om te denken...
KAPUCLJN : - Hoe weet gij dat ik een pater ben ?
BLINDE : - Ah... dat is een goeievraag...
KAPUCLJN : - Ik hoop dat zij een goed antwoord krijgt want anders zal ik verplicht zijn...
CYRANO : - KOMT BLJ DE ANDEREN - Ik zag u daarjuist aankomen, pater en ik riep : "Kijk, daar komt pater Diogenes".
KAPUCLJN : - Ja..? Wel dan zijt ge er-naast want ik heet helemaal niet Diogenes.
CYRANO : - Neen, en ik had gezworen dat ge een mens zocht.
KAPUCLJN : - Een vrouwnens ja. Madeleine Robin zoek ik, maar als ge mij haar huis kunt tonen is het ook al goed.
CYRANO : - Madeleine Robin... Een momentje... Ja, nu weet ik het weer. Die woont die kant op. Daar. Rechtdoor. Altijd rechtdoor.
KAPUCLJN : - Gij hebt twee keer geluk, mijn zoon, want de hemel zal u zegenen en ik zal u gedenken in mijn gebeden. - AF.
CYRANO : - En ik wens u goede vaart.
LAMME : - Goede hemelvaart. - DRIE LACHEN.

DUENA : - STAAT RECHT - Is daar weer iemand ?

CYRANO : - Ja... ik nog eens, Cyrano.

DUENA : - Ah... dat doet weeral plezier maar... zoekt gij iets, kan ik u helpen ?

CYRANO : - Ja... neen...

ROXANE : - STAAT RECHT - Is Christian terug daar ?

DUENA : - Neen, het is menjer uw neef.

ROXANE : - LUID - Het lijkt hier wel bezoekdag.

CYRANO : - Liefste nicht, neem me niet kwalijk maar ik was op zoek naar Christian...

ROXANE : - Ah, zeer goed, ik hoorde dat gij onafscheidbaar geworden zijt. Maar af en toe moogt ge hem wel eens alleen laten.

CYRANO : - Ja... Misschien wel... alhoewel... Ge moet toch verschrikkelijk oppassen met die jonge kadetten want ze zijn aan het vechten zonder dat ge het weet.

ROXANE : - Ik ben u zeer dankbaar, lieve neef, omdat gij zo goed op hem past... Maar hier kan hij toch niet vechten want hier is niemand.

CYRANO : - Dat is waar... Maar Christian is hier ook niet...

ROXANE : - Dat is ook waar...

CYRANO : - Wel, aangezien hier niemand is zal ik dan ook maar weer verder gaan...

ROXANE : - Goede nacht, Cyrano...

CYRANO : - Goede nacht... madam... - HIJ GAAT GROETEND EEN PAAR PASSEN ACHTERUIT

ROXANE EN DE DUENA GAAN TERUG ZITTEN.

CHRISTIAN KOMT UIT ZIJN SCHUILPLAATS EN LOOPT NAAR CYRANO.

CHRISTIAN : - Hé, zeg zo niet ! Ik wil mijn kus.

CYRANO : - Uw kus ?

CHRISTIAN : - Ja, de kus van Roxane die gij afwees. - LUID - Dat was mijn kus !

ROXANE : - WEER RECHT - Riep hier iemand iets over een kus ?

NU VERSTOFT CYRANO ZICH WEER ACHTER CHRISTIAN.

CHRISTIAN : - Ik... Ik riep...

ROXANE : - Wat riep u ?

CHRISTIAN : - Ik riep... - STIL TOT CYRANO - Verdome zeg toch iets.

ROXANE : - Ik dacht dat gij iets wou vertellen over een...

CYRANO : - SPREEKT NU EN CHRISTIAN GEBAART

...een kus. Ik weet het. Goed.

Het woord klinkt zoet.

Ik begrijp niet waarom ge hem niet zoudt ontvangen

Als uw hart nu al brandt van verlangen

Want hebt u zelf niet daarnet

De luchtige toon onmerkbaar opzij gezet

Voor een glimlach, om dan over te gaan

Via de zucht naar de zilte traan ?

ROXANE : - Aaaaah, Christian zwijg nu. Ge hebt genoeg verteld. Kom hem halen uw kus.

CHRISTIAN : - Roxane ! - HIJ SPRINGT OP A EN KUST ROXANE.

CYRANO : - TZ - Het is schoon uw vrienden te helpen maar ik, ezel sta hier zo jaloers als een aap.

DUENA : - Ik hoor weeral iemand komen. Ik zal dat licht hier maar uitblazen. - LICHT UIT OP A.

KAPUCLIJN : - TERUG OP - Zeg eens, gij daar ! Zijt gij wel goed zeker dat gij weet wat gij vertelt want langs daar rechtdoor kennen ze geen Madeleine Robin.

ROXANE : - Madeleine Robin dat ben ik.

KAPUCLIJN : - Ja ? Wie zegt dat ?

ROXANE : - Ik.

KAPUCLIJN : - Als dat zo is waarom staat gij u daar dan te verstoppen in het donker ? Mij had men gezegd dat Madeleine Robin mocht gezien worden.

ROXANE : - Ik sta niet in het donker... Of toch... - LACHT - Ik sta in het donker. Kom, we gaan naar beneden. - ZE GAAT NAAR C EN CHRISTIAN EN DUENA VOLGEN.

KAPUCLIJN : - En gij mijn zoon gij hebt mij nogal een blaas wijsgemaakt. God zal hiermee niet wreed opgezet zijn.

CYRANO : - Ik heb u helemaal niets wijsgemaakt. Ge vroeg waar Madeleine Rolin woonde en die woont daar.

KAPUCLIJN : - Robin heb ik gevraagd.

CYRANO : - Neen, neen, ge hebt Rolin gezegd.

KAPUCLIJN : - Bin zei ik. Bin-bin-bin !

CYRANO : - Lin ! De bedelaars kunnen het getuigen.

LAME : - Ja, ja, ik hoorde hem duidelijk Rodin zeggen.

BLINDE : - Rodin ! Rosin zei hij. Ik weet het zeker want ik zei nog tegen mezelf : "Dat is juist, Rosin die woont langs daar rechtdoor. Maar dat is geen Madeleine maar een Madeloise. Madeloise Rosin, altijd recht-door".

KAPUCLIJN : - Mensen pas op want God die hoort en die ziet dat hier allemaal ! Goed. Zeg nu eens, wat wilt ge van mij ?

ROXANE : - Ik dacht dat gij mij zocht.

KAPUCLIJN : - Ah, ja. Gij zijt dus Madeloise Rosin ?

CYRANO : - Ziet ge wel dat hij Rolin zei !

LAME : - Rodin !

KAPUCLIJN : - Zeg wie zijt gij nu uiteindelijk ?

ROXANE : - Madeleine Robin.

KAPUCLIJN : - En wat staat er op die brief ?

ROXANE : - LEEST - Aan Madeleine Robin.

KAPUCLIJN : - GEEFT DE BRIEF AAN ROXANE - Wel, wat staat ge hier dan allemaal te zeveren ?

ROXANE : - Aai ! Het is een brief van de Guiche !

KAPUCLJN : - Stttt ! Niemand mocht dat weten.

CYRANO : - Ah... Goed, dan hebben wij niets gehoord. Op voorwaarde dat gij toegeeft dat ge daarstraks Rolin gezegd hebt.

KAPUCLJN : - Nooit vanzeleven ! Ik heb altijd Rodin gezegd.

LAMME : - Voila, wie heeft er nu gelijk.

DIT GESPREK ONDER DE 'HEREN' LOOPT STIL VERDER TERWILJL ROXANE NAAR VOOR KOMT MET DE BRIEF.

ROXANE : - LEEST - 'Madam, mijn regiment vertrekt maar ik blijf nog enkele uren. Ja, ik weet het, ik weersta aan uw wens maar na wat ge me gezegd hebt weersta ik niet meer aan mezelf. Ik verstop me zolang in het klooster van de kapucijnen en stuur u dit bericht door bemiddeling van een geestelijke die beroemdheid verwierf met zijn simpelheid. De man weet zelf nergens van en begrijpt ook niet waar het om gaat. Ik hoop dat gij, enz.' - ROXANE DENKT EVEN NA - DAN Eerwaarde, weet gij wat deze brief zegt ?

KAPUCLJN : - Ik lees nooit brieven van iemand anders, madam.

ROXANE : - Maar heeft de verzender u geen opdracht gegeven ?

KAPUCLJN : - Ja, ja hij heeft me uitdrukkelijk bevolen deze brief persoonlijk aan madam Rosin te geven.

BLINDE : - Hoort ge het ?

ROXANE : - Eigenaardig... Wilt ge dan even luisteren naar wat hier staat ?

KAPUCLJN : - Als dat de wens van madam is zal het ook wel de wil van God zijn.

LAMME : - Amen.

ROXANE : - DOET ALSOF ZE LEEST - 'Madam, mijn regiment vertrekt maar in de weinige uren die er aan voorafgaan zou ik graag een wens van zijne eminentie de kardinaal verwezenlijkt zien. Daarom stuur ik u deze heilige, wijze en diskrete kapucijn. Zeg hem dat het onze beslissing is dat hij u in uw huis de zegen geeft die uw huwelijk zal beslechten. De man die de kardinaal voor u koos heet Christian de Neuville. Zelf weet Christian nog nergens van maar wij hopen, enz...' -

KAPUCLJN : - Ik wist dat er hier iets heiligs aan de gang was maar God de Heer in de hoge hemel, waar haal ik een Christian de Neuvidinges ?

CHRISTIAN : - Ik ben Christian de Neuville...

KAPUCLJN : - Een mirakel ! Een mirakel ! Ik vraag aan God waar ge zit en ge zijt er al.

CYRANO EN CHRISTIAN : - Ja, maar...

KAPUCYN : - Ik hoop dat niemand zich tegen dit huwelijk zal willen verzetten want dan sta ik niet in voor de gevolgen. Als God en de kardinaal samenspannen...

ROXANE : - Niemand zal protesteren, eerwaarde. Wij ondergaan nederig de wil van zijne eminentie. - ZE BEKIJKT CHRISTIAN DIE JA SCHUDT EN CYRANO DIE VERWILJELD ZUCHT.

DE MUZIKANTEN KOMEN TERUG - ZIJ SPELEN KERKMUZIEK.

ROXANE, CHRISTIAN EN DE KAPUCLJN GAAN NAAR A WAAR HET LICHT WEER BRANDT - DE KAPUCLJN ZEGENT HET HUWELIJK IN.

DE ZES KADETTEN MET DE DRIE DAMES IN HUN MIDDELEN KOMEN NOG STEEDS ONDER HET BEVEL VAN KADET -M OPGESTAFT - ZE WORDEN GEVOLGD DOOR RAGUENEAU EN LISE DIE EEN REUZETAART DRAGEN.

CYRANO BEDUIDT HET GEZELSCAP STIL TE ZIJN OM DE 'PLECHTIGHEID' NIET TE STOREN.

KADET-M : - Links... Links... Links-links-links... Detachement halt ! Rust !

CYRANO : - Wat heeft dit te betekenen ?

KADET-M : - Uw vriend Ragueneau heeft rare geruchten gehoord... zei hij. Hij wou u en de kadetten een afscheidstaart aanbieden.

CYRANO : - Een afscheidstaart ? Ragueneau wat vertelt die kerel ?

RAGUENEAU : - Wel ik hoorde dat gij ging vertrekken...

CYRANO : - Vertrekken ? Naar waar ?

LISE : - Ziet ge wel dat het allemaal flauwe praat is. Nu staan we hier met onze taart.

LAMME : - Daarvoor moet ge u niet 'generen', madam.

LISE : - Neen, maar mijn man die gelooft al wat ze hem vertellen en daarvoor 'geneer' ik mij een beetje.

CYRANO : - Ragueneau, gaat ge zeggen wat ge weet of niet ?

RAGUENEAU : - Wel, Lignière kwam een uurtje geleden mijn winkel binnenstormen met het bericht dat de kadetten mee moesten naar de belegering van Arras. Ik heb direkt deze taart gebakken.

LISE : - En ik heb hem direkt gezegd dat het niet waar was. "Anders zou menier Cyrano ons dat zelf wel komen zeggen" zei ik.

RAGUENEAU : - Maar we zagen u niet komen en daarom dacht ik : "Ja, hij zal zijn kameraad Christian weer aan het helpen zijn en op dat moment kwamen de kadetten bij ons voorbij. Ik riep : "Jongens, kom mee. We gaan allemaal samen afscheid nemen in de rue du Marais..." Maar als gij van niets weet...

LISE : - Zeg, wat gebeurt er hier ? Waarom spreken wij zo stil ?

CYRANO : - Lise, ziet ge niet dat er daarboven een plechtigheid aan de gang is ?

LISE : - Een plechtigheid... Het is precies een huwelijk.

CYRANO : - Juist.

LISE : - Christian en Roxane..?

CYRANO : - Ja...

RAGUENEAU : - Menier Cyrano, mijn goede vriend... Het spijt mij...

CYRANO : - Mij ook Ragueneau, mij ook... Maar wat kunt ge er aan doen..?

LISE : - Och wie weet... En intussen kan onze taart misschien toch nog voor iets dienen.

CYRANO : - Ja, ja natuurlijk. In plaats van een afscheidstaart wordt het een huwelijks-taart.

KAPUCLJN : - ...en daardoor zijt ge voor nu en altijd en in alle eeuwigheid man en vrouw!

CHRISTIAN EN ROXANE KUSSEN ELKAAR - DE KADETTEN EN DE DAMES JUICHEN.

DE MUZIEK STOPT.

DE GUICHE : - KOMT OP - Als ik die vervloekte kapucijn... - ZIET HET TAFERIËL - BRULT -
Wat is dat hier voor een lawaai !? Weet gij hoe laat het is !?

CYRANO : - Voor u juist te laat, vrees ik, menier.

ER VALT EEN STILTE MET GNIFFELEND GELACH.

ROXANE EN CHRISTIAN STAAN NU HAND IN HAND OP DE BOORD VAN A.

DE GUICHE : - Madame... Ik... weet niet wat ik zie...

KAPUCIJN : - U ziet een mooi paar, mijn zoon. Verenigd dank-zij uw tussenkomst. Proficiat.

DE GUICHE : - NAAR CYRANO - Ik weet niet precies wat hier gebeurd is maar gij zult er wel
uw... gij zult er wel voor iets tussen zitten, menier. Maar ik verzeker u,
ge krijgt er nog spijt van. - DAN NAAR ROXANE - Madame, gelieve afscheid te
nemen van uw echtgenoot.

ROXANE : - Wat ?

DE GUICHE : - De kadetten vertrekken dadelijk. Naar Arras !

ROXANE : - Maar...

DE GUICHE : - Wat maar ? - ROXANE ZWIJGT.

DE VALVERT : - OP - NAAR DE GUICHE - Ah, daar zijt ge, menier. Wij zochten u overal. Het
vertreksein is al gegeven.

DE GUICHE : - Ge zocht me overal ! En wat dacht ge dat ik deed ? Ik zocht natuurlijk menier
Cyrano die nergens te vinden was. - GEEFT HEM HET BEVELSCHRIFT - Hier, ge hebt
tien minuten tijd om met uw kadetten uw regiment te vervoegen. - DAN MEER
EVEN NAAR ROXANE - Ik verzeker u, madam, uw huwelijksnacht is nog ver-af.
BOOS AF GEVOLGD DOOR DE VALVERT.

CYRANO : - TZ - Als hij eens wist hoeveel plezier hij me daarmee doet. - DE MUZIKANTEN,
DE KAPUCIJN EN DE BEDELAARS GAAN VOORZICHTIG WEG - CHRISTIAN GEEFT ROXANE NOG EEN KUS.

CYRANO : - Christian, het spijt me...

CHRISTIAN STELT ZICH OP BIJ DE ANDERE KADETTEN.

CYRANO : - Detachement, geef acht. - Voorwaarts... march !

DE KADETTEN STAPPEN WEG - DE DAMES LOPEN ER WITVEND ACHTER - ROXANE WUIFT VAN OP A.

RAGUENEAU : - Kom Lise, ik geloof niet dat vandaag nog iemand taart zal eten... - AF MET
LISE EN TAART.

ROXANE : - Cyrano ! - CYRANO STOPT NOG EVEN - Beloof me dat niets zijn leven in gevaar zal
brengen.

CYRANO : - Ik zal het proberen maar ik kan niets beloven.

ROXANE : - Beloof me dat hij nooit kou zal lijden...

CYRANO : - Ik zal mijn best doen...

ROXANE : - Dat hij me trouw zal blijven...

CYRANO : - Natuurlijk...

ROXANE : - Dat hij me veel zal schrijven... - NAAR DUENA EN AF.

CYRANO : - Dat, madam beloof ik u op mijn erewoord. - AF.

DEEL 4

DE DAMES MARGUERITE, CLAIRE EN MARTHE KOMEN TERUG OP - ZE ZIJN ERG DROEVIG GESTIEND.

MARGUERITE : - Allemaal weg ! Allemaal... Geen enkele echte man meer in de stad.

CLAIRE : - Alleen hier en daar wat overschot.

MARTHE : - Maar dat is niets voor ons. Overschot...

MARGUERITE : - Alhoewel... Als de nood het hoogst is...

CLAIRE : - In een normale oorlog, als de eigen troepen weg zijn komt er een bezetter...

MARTHE : - Ja, maar hier niets. Niets... Overschot...

MARGUERITE : - Mannen die niet mogen vechten, die niet kunnen vechten of die moe gevochten zijn... Begin daar maar iets mee.

MARTHE : - We zouden veel beter mee naar het front getrokken zijn.

CLAIRE : - Het schijnt dat ze daar schieten dat er de stukken afvliegen.

MARGUERITE : - Lise dat was de slimste. Die is haar man gevolgd. De brave Ragueneau die bakt zijn taartjes nu daar en wij kunnen hier droge koeken vreten.

RAGUENEAU EN LISE KOMEN OP DE BOORD VAN C ZITTEN.

CLAIRE : - Ik heb gehoord dat de kadetten daar nogal een leven hebben. Ze vechten en zingen van 's morgens tot 's avonds.

DE ZES KADETTEN + KADET-M KOMEN OP B LIGGEN - KADET-L (DE VROEGERE LIGNIERE) HAUDE DE WACHT.

MARTHE : - Ze zullen wel allemaal al scheef hangen van de decoraties.

MARGUERITE : - Ah, het zal wat zijn als ze terugkomen. Ik voel die decoraties nu al op mijn...

MARTHE : - Marguerite !

CLAIRE : - En de kapitein de Castel-Jaloux, ge weet wel die... - DE DAMES LACHEN - Wel, het schijnt dat die al zoveel keer de held geweest is dat ze hem binnenkort luitenant gaan maken.

DE CASTEL KOMT OP EN GAAT ONTMOEDIGD EN HOOFDSCHUDDEND BIJ RAGUENEAU STAAN.

MARGUERITE : - Luitenant ? Is dat niet minder dan kapitein ?

CLAIRE : - Ja, maar dat hangt er van af wat voor een luitenant...

MARTHE : - Het is toch spijtig dat we niet eens kunnen gaan zien hoe het daar zit, want van dat horen vertellen...

CLAIRE : - Als ik iets zeg dan is dat zo want ik weet het van iemand die het persoonlijk horen zeggen heeft van een mens die gesproken heeft met een persoon die het hem zelf vertelde.

MARGUERITE : - Het is spijtig dat Arras zo ver is anders was ik al weg.

CLAIRE : - Ik ook.

MARTHE : - Het is te hopen dat ze straks onze stad ook eens belegeren. Ik ga naar de kerk een beetje bidden. Ge weet nooit...

MARGUERITE : - Ik ga mee. Kom Claire, het schijnt dat er in St.Denys een nieuwe onderpastoor is... - DE DAMES GAAN KAKELEND AF.

LISE : - Het is erg.

RAGUENEAU : - Geen kruimelke meer.

DE CASTEL : - Het is verdonne om de muren van op te lopen.

RAGUENEAU : - Vloek wat zachter, straks maakt ge de jongens nog wakker, en wie slaapt eet.

LISE : - Ik dacht dat niet kunnen slapen het ergste was maar honger hebben is nog veel erger.

RAGUENEAU : - Ik vraag me af waarom ik naar hier gekomen ben.

LISE : - Waarom ? Om uw vriend Cyrano te volgen natuurlijk.

RAGUENEAU : - Ik had horen zeggen dat kok zijn in het leger het schoonste jobke was dat er bestond. Kok in lege potten...

WE HOREN SCHIETEN.

LISE : - God, houdt dat schieten nooit op!?

KADET-L : - Het is niets. Het is Cyrano die terugkomt.

RAGUENEAU : - Eindelijk.

CYRANO : - LOOPT OP - Ezels, donneriken bandieten !

DE CASTEL : - Zijt ge gewond ?

CYRANO : - Gewond!? Ge weet toch dat zatte Spanjaarden niet kunnen melken. En zat zijn ze altijd. Ik geloof dat zij onze wijn krijgen.

RAGUENEAU : - Ik vind het toch een beetje overdreven iedere dag een brief te willen wegbrengen.

CYRANO : - Ik heb aan Roxane beloofd dat Christian haar regelmatig zou schrijven en dat is zo en daarmee uit.

LISE : - Ge zoudt beter wat eten meebrengen.

CYRANO : - Dan ben ik veel te zwaar beladen.

RAGUENEAU : - Van zo een zot spel heb ik nog nooit gehoord. Wij belegeren de vijand en wij sterven van de honger.

DE CASTEL : - Het is allemaal een beetje ingewikkeld geworden. Wij zijn begonnen met hen te belegeren maar nu zijn we zelf omsingeld.

LISE : - Dat is ook geen wonder, met een chef gelijk de Guiche.

DE CASTEL : - We moeten oppassen wat we zeggen, Lise. Hij is de baas van heel het regiment.

CYRANO : - Ik vraag me soms af of hij het niet met opzet doet.

DE CASTEL : - Cyrano !

KADET-L : - Kapitein, ik geloof dat ik menier de Guiche zie komen. Neen, ik geloof het niet meer. Ik zie het. Hij komt !

DE CASTEL : - Verdonne ! Wakker worden mannen! Hop ! Hop! de Guiche komt !

DE KADETTEN WORDEN GROMMEND WAKKER.

KADET-M : - Wat komt die hier zoeken met zijn fijn maniërtjes !

CYRANO : - Een beetje eerbied en respekt, kadettjes. Nonkels-neefje komt niet iedere dag.

DE CASTEL : - Mannen vergeet niet dat hij tenslotte ook Gascogner is.

WE KRIJGEN NU PLOTS EEN HEEL ANDER BEELD - IEDEREEN WORDT AKTIEF - ER HEERST MEITEN EEN KUNSTMATIGE OGERUIMTHEID.

DE MUZIKANTEN VERSCHIJNEN - DE GUICHE WORDT MUZIKAAL AANGEKONDIGD.

DE GUICHE KOMT OP GEVOLGD DOOR DE VALVERT EN DON JOSE.

DE VALVERT : - Dat zijn ze nu zie, menier de Guiche.

DE GUICHE : - Zijt ge zeker ?

DONJOSE : - Absoluut zeker. Het kan niet missen. Bergerac staat er tussen.

DE GUICHE : - Dat zijn ze dus ! De tegenwringers. Waar ik ook kom word ik uitgelachen omdat de kadetten voor hun kolonel weigeren respekt te betonen ! Ik word door die heren baronnen een intrigant genoemd ! Ze kunnen niet verdragen dat ik Gascogner ben en er niet uitzie als een 'armoeizaaiër' ! Ik geloof dat er hier zware straffen zullen moeten vallen !

DE VALVERT EN DONJOSE : - Bravo !

DE CASTEL : - Hier wordt 'hier' niet gestraft zonder mijn akkoord !

DE GUICHE : - Kapitein, ge hebt geluk dat we aan het front zitten en dat er moet gehandeld worden. Ge hebt toch gehoord dat ik gisteren drie keer de aanval geleid heb?

DONJOSE : - Formidabel, ge zoudt het allemaal moeten gezien hebben...

CYRANO : - We hebben er over gehoord. Drie keer zijt ge teruggeslagen.

DE VALVERT : - Zwijg, onbeschaamde. Niemand heeft u iets gevraagd.

DE GUICHE : - Laat ze maar zeggen, de Valvert. Vandaag is het aan hen te bewijzen wat ze kunnen. Vandaag, mijne heren leidt gij de ultieme aanval. En er zal niet teruggetrokken worden.

KADET-L : - Alarm, er vlucht een man weg !

DE GUICHE : - Niet schieten. Het is mijn Spaanse dubbelspion. Hij gaat de vijand vertellen wat ik graag kwijt wil !

CYRANO : - Ik ruik verraad.

DE GUICHE : - Dat verwondert me niet. Dat gij het verschil niet kent tussen strategie en verraad bedoel ik. De Spanjaarden zullen inderdaad het gros van hun troepen naar deze stellingen richten omdat ik hen laat weten dat wij hier het zwakste zijn.

GEGROM BLIJ DE KADETTEN.

DE GUICHE : - Deze aktie moet echter dienen om de Dour lens toe te laten hen in de rug aan te vallen om aldus de bevoorrading te kunnen herstellen. Zijn er nog protesten?

CYRANO : - Ge hebt er ons schoon tussengenomen, maar wij zwijgen. Wij zijn soldaten en wij zullen vechten.

DE CASTEL : - Tot de laatste man.

DE GUICHE : - Ik hoop het en ik vind dat ge me zelfs dankbaar moogt zijn. Nu kunt ge allemaal uw grote mond eens voor iets anders gebruiken dan voor te snoeven.

CYRANO : - Dit is dus de wraak van de Guiche !

DE GUICHE : - Wraak is een groot woord, menier. Ik ga niet zeggen dat ik dit zou gedaan hebben als er "zekere dingen" niet zouden gebeurd zijn maar deze oplossing is zeker niet slecht. Ze dient tegelijk de koning, mijn rancune en uw moei.

CYRANO : - Wij danken u, menier voor zoveel goedheid.

DE GUICHE : - Ik weet dat 1 tegen 100 voor u niets is, menier. Wel, vandaag gaat ge zeker uw goesting krijgen.

DE GUICHE, DE VALVERT, DON JOSE EN DE CASTEL GAAN SAMEN PRATEN.

DE KADETTEN GAAN OOK SAMENIROEPEN.

CHRISTIAN KOMT BIJ CYRANO.

CYRANO : - Hij heeft ons liggen, man...

CHRISTIAN : - Ik denk aan Roxane...

CYRANO : - Ja...

CHRISTIAN : - Ik zou haar een laatste brief willen sturen. Een afscheidsbrief...

CYRANO : - Ik had zo het voorgevoel dat er vandaag iets ging gebeuren. Ik heb hem al geschreven... voor u. Wilt ge hem lezen..?

CHRISTIAN : - Ja. - HIJ KRIJGT DE BRIEF - LEEST EN DAN - Hé ? Wat is dat cirkeltje hier?

CYRANO : - Welk cirkeltje ?

CHRISTIAN : - Een traan !

CYRANO : - Een traan...? Eh... Wel ja... ziet ge, als dichter kunt ge zo aangegrepen worden door uw eigen woorden dat ge... Ik wil zeggen, ineens wist ik dat ik mijn laatste brief aan het schrijven was... Sterven vind ik niet zo erg maar Roxane nooit meer terugzien... Ik wil zeggen, wij Roxane nooit meer terugzien... Enfin, gij Roxane nooit meer terugzien...

CHRISTIAN : - Cyrano, gij...

MAAR PLOTS HOREN WE RUMOR, SCHOTEN, PAARDENGETRAPPEN EN BELGERINKEL.

KADET-L : - Er komt een karos !

DE KADETTEN LOPEN NAAR A : - Een karos... - Een list... - Schiet... - Enz...

STEM : - Niet schieten ! Dienst van de koning ! Niet schieten !

DE GUICHE : - Dienst van de koning!? Mon Dieu ! Niet schieten !

DE VALVERT : - Hoeden af !

DONJOSE : - De koning ! De koning komt ! Stel u op verdorne ! Geef acht !

DE CASTEL : - Tamboers ! - DE TAMBOERS ROFFELN.

DE DAMES CLAIRE EN MARTHE TRIPPELEN OP ALS PAARD - DE DAME MARGUERITE, NU KOETSIER, MONT ZE - ROXANE EN DE DUENA VOLGEN ALSOF ZIJ 'IN DE KOETS ZITTEN'.

DE GUICHE : - Open de deur !

KADET-M 'DOET DIT' - ROXANE EN DE DUENA 'STAPPEN UIT DE KOETS'.

ROXANE : - Goede dag allemaal. - VERBAZING EN STILTE.

DUENA : - Ziet ge wel dat ze niet kontent zijn.

DE GUICHE : - Roxane ? In dienst van de koning ?

ROXANE : - Ik ken maar één koning. De liefde.

DE GUICHE : - Maar, madam... Gij kunt hier niet komen.

ROXANE : - Ik ben er.

DE GUICHE : - Ik wil zeggen, niet blijven...

ROXANE : - Waarom niet ? Mag ik zitten ? - ZE GAAT OP DE RAND VAN B ZITTEN - Er werd op mijn koets geschoten maar niemand kon ze raken. Het is net alsof het de betoverde pompoen is uit het sprookje. - LACHT - Kijk, daar staan mijn muizen. DE 'PAARDEN' GROETEN - Zeg, jij ziet er allemaal zo serieus uit. - ZE STUUIT EEN HANDKUSJE NAAR CHRISTIAN - Het is precies...

CYRANO : - Dit kan toch niet !

ROXANE : - Ah, mijn lieve neef. Ik ben blij dat ge er ook zijt.

CYRANO : - Maar... hoe hebt gij ons gevonden ?

ROXANE : - Dat was niet moeilijk. Ik volgde een spoor van vernieling. Ik kon mijn ogen niet geloven. Als het dat is wat ge doet in dienst van de koning zoudt ge allemaal beter iets anders doen.

CYRANO : - En hebt gij geen Spanjaarden gezien ?

ROXANE : - Ja, vriendelijke jongens.

DE GUICHE : - Vriendelijke... Hoe zijt gij door hun linies geraakt ?

ROXANE : - Op een drafje.

DE GUICHE : - En niemand heeft u tegengehouden ?

ROXANE : - Af en toe riep er iemand iets maar ik heb altijd teruggeroepen : " Ik ben op zoek naar mijn minnaar !". En telkens hebben zij dan hun hoed afgenomen en teruggeroepen : " Adelante señorita !" Ja, Christian, ik zei minnaar. Had ik echtgenoot gezegd, hadden ze me misschien niet doorgelaten...

DE GUICHE : - Gij moet hier weg !

CYRANO : - Zo vlug mogelijk.

DE CASTEL : - Dadelijk !

ROXANE : - Christian..?

CHRISTIAN : - Onmiddellijk !

ROXANE : - Maar waarom ?

CHRISTIAN : - Wel eh... De waarheid is...

CYRANO : - Over een minuut of tien...

DE GUICHE : - Hoogstens vijftien...

RAGUENEAU : - Over een kwartier dus...

ROXANE : - BLIJ - Ragueneau ! - MAAR ZIJ KRIJGT GEEN REAKTIE EN ZIET ALLEEN SOMBERE GEZICHTEN - Aha. Ik versta het. Hier gaat gevochten worden. Goed. Ik blijf.

ALLEN : - Neen !

RAGUENEAU : - Madam, aub ga weg en neem Lise mee.

ROXANE : - Ik blijf !

RAGUENEAU : - Lise, tracht haar te overtuigen.

LISE : - Waarom ? Ik blijf ook.

DE GUICHE : - Madam, ik zweer u... dit stuk frontlijn wordt levensgevaarlijk...

CYRANO : - Daar heeft hij voor gezorgd.

ROXANE : - Ah, gij wilt dus dat ik weduwe word... In dat geval blijf ik zeker.

CYRANO : - Kom, aub. hang de heldin niet uit.

ROXANE : - En waarom niet ? Ik ben toch uw nicht, menier Cyrano !

KADET-M : - Hoort ge dat, mannen. - DAN TOT ROXANE - Ge moet niet bang zijn, madam. Wij zullen u verdedigen.

DE GUICHE : - Geen sprake van, zij moet gaan ! Trouwens ik wil nu een inspe tieronde maken.

ROXANE : - Ge bedoelt zeker dat het spel hier ieder ogenblik kan beginnen. Ik hou u niet tegen. Breng uzelf maar in veiligheid.

DE GUICHE : - Dit is te veel ! - BOOS WEG GEVOLGD DOOR DE VALVERT EN DON JOSE.

DUENA : - Ik denk dat als ge nog van 'gedacht' wilt veranderen het nu het moment is.

ROXANE : - Nooit !

CHRISTIAN : - Roxane, aub...

ROXANE : - Neen !

KADET-M : - Zij blijft !

KADETTEN : - Zij blijft ! - APPLAUS EN HOERA.

DE CASTEL : - Als de zaak zo zit, madam laat me dan toe deze heren aan u voor te stellen voor ze onder uw ogen sneuvelen. Baron de Peyrecous de Colignac. - KADETTEN KOMEN ROXANE GROETEN - Baron de Casterac de Cahuzac. - Vidame Lésbas d'Ecarabiot - Chevalier d'Antignac-Juzet. - Baron Hillot De Blagnac-Saléchant. Baron de Castel-Crabioules de Mauzac...

ROXANE : - Lieve hemel, als ge het zo hoort zijt gij precies met dubbel zoveel. De vijand zal toch moeten oppassen.

KADET-M : - Hadden we maar iets te eten, dan zijn wij nog eens het dubbele waard.

DE CASTEL : - de Martignac, hoe is het mogelijk over eten te zagen in het bijzijn van een madam!?

ROXANE : - Maar hij heeft gelijk dat hij het zegt, kapitein. De buitenlucht heeft me trouwens ook honger doen krijgen. Duena, wat staat er op het menu ?

DUENA : - Pastei, wildbraad en een lekker wijntje. Ik hoop dat het volstaat want de ruimte in de koets was beperkt...

DE CASTEL : - Pastei...?

RAGUENEAU : - Wildbraad...?

CYRANO : - Wijn...? In de koets ?

ROXANE : - Ja, zoveel ge lust. Kom heren, tast toe. Rageneuve zal alles wel willen voor-snijden zeker ?

ROXANE GAAT NAAR DE DRIE DAMES EN DE ANDEREN VORMEN ER EEN KRINGETJE ROND.

RAGUENEAU : - Pastei, wildbraad en wijn. Het leven wordt weeral een peperkoek.

ROXANE : - Hier jongens kom, eet en drink zoveel ge wilt. Als ze toch van plan zijn ons te doden kan de rest van de wereld ons gestolen worden ! Alles is voor u en als de Guiche ooit terug-komt mag hij ernaar fluiten !

KADET-M : - Is zij een fee ?

CYRANO : - Neen, gewoon mijn nicht.

ROXANE : - TOT CHRISTIAN - Moet gij niets hebben ?

CHRISTIAN : - Dank u.

ROXANE : - Een slokje muscat ? Met een koekje ?

CHRISTIAN : - Zeg me liever waarom ge naar hier gekomen zijt ?

ROXANE : - Ik dacht dat gij het kontentste van allemaal zoudt zijn maar...

KADET-L : - DIE NOG ALTIJD OP WACHT STAAT - Opgelet, de Guiche !

CYRANO : - Steek alles weg, mannen ! Hij krijgt geen beet. - DE KADETTEN GAAN IN EEN HALF KRINGETJE FRONT STAAN - RAGUENEAU EN DE DAMES WORDEN DUS 'VERSTOPT'.

DE GUICHE : - OP GEVOLGD DOOR DE VALVERT EN DON JOSE - BEKIJKT KADET-M - Wat is er ? Ge ziet helemaal rood ?

KADET-M : - MET VOLLE MOND - Het is niets - SLIKT - Dat is mijn bloed. Iedere keer voor ik ga sneuvelen stijgt het me naar het hoofd.

DE GUICHE : - Plezante jongen zeker ?

DE CASTEL : - Och, menier ge weet als het uur van het gevecht nadert...

DE GUICHE : - Kapitein... Ach, verdomme wat voor zin heeft het ! - HIJ GAAT NAAR ROXANE- En..?

ROXANE : - En wat ?

DE GUICHE : - Zijt ge bereid te vluchten als ik er u de kans toe...

ROXANE : - Ik heb gezegd dat ik bleef !

DE GUICHE : - Goed... Dan blijf ik ook.

CYRANO : - Eindelijk ! Menier, ik zal toch nog moeten geloven dat ge Gascogner zijt !

DE GUICHE : - Ik laat geen dame alleen in het gevaar, menier.

CYRANO : - Dat is heel nobel, menier maar mag ik toch laten opmerken dat ze niet alleen is.

DE CASTEL : - Ik geloof dat als de zaken zo zitten we menier de Guiche mogen uitnodigen om een stukske mee te eten.

ALGEMENE GOEDKEURING EN DE GUICHE, DE VALVERT EN DON JOSE WORDEN IN DE KRING OPGENOMEN.

CYRANO : - TREKT CHRISTIAN TERZIJDE - Ik moet u dringend iets zeggen.

CHRISTIAN : - Het is niet waar zeker ?

CYRANO : - Als... Wel... In geval Roxane u zou spreken over de brieven...

CHRISTIAN : - Over mijn brieven ?

CYRANO : - Ja, over uw brieven... Wel, eigenlijk zit het zo...

CHRISTIAN : - Ah, het zit zo.

CYRANO : - Ja, ge hebt haar feitelijk meer brieven geschreven dan ge denkt...

CHRISTIAN : - Ik ?

CYRANO : - Ik wil zeggen, ik heb haar al eens een briefje geschreven zonder het u te laten lezen.

CHRISTIAN : - Zomaar, briefje hop, briefje weg... maar langs waar ? Hoe kunt gij brieven verzenden als wij ingesloten zitten ?

CYRANO : - Och, voor zonsopgang slapen de meeste Spanjaarden...

CHRISTIAN : - En hoeveel brieven hebt gij dan wel geschreven ?

CYRANO : - Bah... ongeveer... iedere dag één.

CHRISTIAN : - Ongeveer !

CYRANO : - Wel ja, minstens iedere dag één.

CHRISTIAN : - En om die weg te dragen bracht ge iedere dag uw leven in gevaar. Zo erg was het dus...

CYRANO : - Stil, ze komt !

CYRANO GAAT BIJ DE KADETTEN - ROXANE KOMT BIJ CHRISTIAN.

ROXANE : - En nu, lieve Christian gaat gij...

CHRISTIAN : - Neen, lieve Roxane, nu gaat gij mij eindelijk eens vertellen waarom gij naar hier gekomen zijt.

ROXANE : - Waarom..? Het komt door de brieven... Iedere dag een brief, de ene al schoner dan de andere...

CHRISTIAN : - Brieven ! Omwille van een paar brieven loopt ge toch niet dwars door de frontlijnen !

ROXANE : - Vantoen gij die avond onder het balkon tegen mij sprak met een stem die ik vroeger nog niet gehoord had wist ik dat ik nooit meer zonder u zou kunnen leven. En bij iedere brief die ik kreeg hoorde ik die stem terug. Ik las en herlas ze allemaal tot ik het niet meer kon uithouden. Iedere zin, ieder woord was een bewijs van uw oprechte liefde. Ik kon niet meer wachten, ik moest u zien of... of... of ik ging dood.

CHRISTIAN : - Dat was het dus wat ge voelde als ge de brieven las... De oprechte liefde achter de woorden...

ROXANE : - Ik wou u kunnen vergiffenis vragen omdat ik u eerst dacht te beminnen voor uw uiterlijk terwijl uw geest nog zo veel keren schoner is.

CHRISTIAN : - Roxane zwijg.

ROXANE : - Neen ik zwijg niet want nu weet ik dat ik van u hou omwille van uw gevoelens, omwille van wat gij denkt en van wat gij zegt...

CHRISTIAN : - WILKT - Roxane !

ROXANE : - Christian wat is er ? Beseft ge niet dat iemand liefhebben om zijn uitzicht alleen maar schijn is. Mijn liefde is nu veel groter...

CHRISTIAN : - Zeg zo iets niet !

ROXANE : - Ik zeg het wel !

CHRISTIAN : - Bedoelt ge dat ge zelfs van iemand die lelijk is zoudt kunnen houden als die het maar schoon genoeg kan zeggen ?

ROXANE : - Ja.

CHRISTIAN : - Dit kan niet waar zijn. - PAUZE - Roxane ik moet u iets bekennen...

ROXANE : - O..?

CHRISTIAN : - Of neen... Eigenlijk is het Cyrano die iets moet bekennen. Laat me nog even met hem spreken. Intussen kunt gij die arme sukkeles nog een beetje opbeuren voor ze gaan sterven.

ROXANE : - Prettige gedachte. Ge zijt echt te goed voor uw vrienden. - NAAR DE KATEITIN
ZE ZEGT WAT TEGEN CYRANO EN DEZE KOMT TERUG BIJ CHRISTIAN.

CHRISTIAN : - Ze houdt niet meer van mij.

CYRANO : - Ge zijt zot.

CHRISTIAN : - Ze ziet u graag. En gij haar.

CYRANO : - Ik ?

CHRISTIAN : - Ja gij !

CYRANO : - Goed, ik geef het toe. Ik zie haar graag. En dan..?

CHRISTIAN : - Dan moet ge het haar zeggen.

CYRANO : - Dat kan niet.

CHRISTIAN : - Waarom niet ?

CYRANO : - Hebt gij mij al eens goed gezien ?

CHRISTIAN : - Dat heeft geen belang. Iemand liefhebben dat doet ge niet om zijn uitzicht, zegt zij...

CYRANO : - Echt ?

CHRISTIAN : - Het is de geest die telt. Het woord. Ze is verliefd op uw stem, op uw woorden!

CYRANO : - Ah, Christian ge kunt niet geloven hoe gelukkig dit me maakt... Ik bedoel:
"Ach, Christian ik geloof dit niet".

CHRISTIAN : - Ge moet haar alles vertellen.

CYRANO : - Nooit.

CHRISTIAN : - Zij moet zelf kiezen, Cyrano. Maar daarom moet ze precies weten hoe de zaak ineen zit.

CYRANO : - Ze zal u kiezen.

CHRISTIAN : - Dat zou dan weinig zin hebben want als iemand mij graag ziet wil ik dat ze dat doet voor mezelf en niet omdat ik de schone woorden van iemand anders vertel.

CHRISTIAN LOOPT OVER B NAAR A - DAN OVER A NAAR BENEDEN EN ACHTER AF.

CYRANO : - Christian ! - HIJ VOLGT CHRISTIAN - Christian komt terug !

PLOTS WORDT ER HEVIG GESCHOTEN.

DE GUICHE : - De vijand ! De Spanjaarden ! de Castel, ten aanval !

DE CASTEL : - Kadetten ten aanval ! - HIJ ROEPT NOG EENS LINKS EN RECHTS : 'Kadetten ten aanval'!!

DE KADETTEN VOLGEN BRULLEND DEZEELFDE WEG ALS CHRISTIAN.

DE GUICHE : - De dames! Wij moeten de dames beschermen !

ROXANNE, DUENA, LISE EN DE DRIE DAMES GAAN OP EEN HOOPJE ZITTEN - DE GUICHE, DE VALVERT, DON JOSE EN RAGUENEAU BESCHERMEN HEN MET HUN LICHAMEN.

DE MUZIKANTEN KOMEN NAAR VOOR.

DIRIGENT : - Gezien wij geen echte oorlogsvoranden hebben willen wij er u een muzikale interpreteren. Wij weten dat muziek de zeden verzacht maar voor deze keer zal dat dus niet waar zijn.

EEN HEVIG MUZIKAAL GEWELD DREKT LOS - HET LICHT GAAT ER ZELFS BLJ KNIPPIJEN.

CYRANO KOMT TERUG OP A GEKROPIJ EN HIJ HELPT ER OOK CHRISTIAN OP - ZIJ SUKKELEN NAAR B EN C WAAR CHRISTIAN INEENZAKT MAAR NOG STEEDS GEOLPIJ DOOR CYRANO.

PLOTS STOPT DE MUZIEK - OOK HET SCHIEDEN EN HET ROEPEN HOUDT OP - HET WORDT HEEL STIJ..

CHRISTIAN : - Cyrano...

CYRANO : - Ja...

CHRISTIAN : - Gij zijt een vriend...

CYRANO : - En gij een ezel ! Wie loopt er nu zo helemaal alleen de vuurlijn in !

CHRISTIAN : - Cyrano...

CYRANO : - Ja...

CHRISTIAN : - Nu moet ge het haar zeggen.

CYRANO : - Er valt niets meer te zeggen. Ze houdt van u en daarmee gedaan !

CHRISTIAN : - Ge moet... Ik wil het... - ROEPT ZWAK - Roxane...

CYRANO : - Nooit hoort ge, nooit zal ik het haar vertellen. Ze zal u altijd blijven liefhebben, Christian. Altijd. Maar nu moet ge zwijgen en u rustig houden want...

CHRISTIAN : - ROEPT ZO HARD HIJ NOG KAN - Roxane...

ROXANE : - SCHRIKT EN ZIT RECHT - Christian..? IK heb Christian horen roepen !

DE GUICHE : - Maar neen, dat was waarschijnlijk de wind...

DE VALVERT : - ... of een dier...

DONJOSE : - ... of een projektiel...

DE GUICHE : - Hou u gedekt, madam, anders kunnen wij niet instaan...

CHRISTIAN : - Roxane !

ROXANE : - SPRINGT RECHT EN LOOPT NAAR CHRISTIAN - Christian ! Christian, wat is er ?

CYRANO : - STAAT RECHT - Het is niets...

ROXANE : - Niets ! Hij zit overal vol bloed ! - GAAT BLJ CHRISTIAN ZITTEN EN NIEJMT HEM IN HAAR ARMEN - Christian, mijn lief ! Goede, lieve, Christian hebt ge pijn?

CHRISTIAN : - Roxane... Cyrano moet u iets vertellen... - HIJ GEEFT HAAR DE BRIEF.

ROXANE : - Ja liefste, maar daar is nog tijd genoeg voor. Nu moeten we eerst... - DAN
TUT CYRANO - Maar doe toch iets !haal verband of...

CHRISTIAN : - Roxane... - EN HIJ GLIJFT WEG.

ROXANE : - Christian, nee... - ZE VALT SNIKKEND OVER CHRISTIAN.

CYRANO : - TREKT ROXANE LANGZAAM RECHT - Kom, Roxane... Ge kunt hier niet blijven.
De Spanjaarden komen dadelijk...

ROXANE : - Hij is dood.

CYRANO : - Ja, Roxane...

ROXANE : - Gij waart zijn enige echte vriend. Hij zei dat ge me iets moest vertellen.

CYRANO : - Hij had veel vrienden.

ROXANE : - Ja, waarschijnlijk. Het was de charmantste en de liefste jongen van de wereld.

CYRANO : - Ja, Roxane...

ROXANE : - En een groot dichter...

CYRANO : - Ja, Roxane....

ROXANE : - Een buitengewoon verteller... - ZE VALT UITGEPUT IN CYRANO'S ARMEN.

CYRANO : - Ja, Roxane... - DAN - Ragueneau !

RAGUENEAU : - KOMT AANGELOPEN - Menier Cyrano ?

CYRANO : - Breng haar weg, Ragueneau. Ik moet terug naar de frontlijn. Vlucht, Ragueneau!
Snel, straks is het helemaal te laat ! - HIJ SPRINGT TERUG OP B EN OVER A
ACHTER AF.

RAGUENEAU TRACHT ROXANE MEE TE TREKKEN MAAR TROMPETTEN SCHALLEN - HET SCHIEIEN HERNEEMT.

DE GUICHE : - de Dourlens ! Het is de Dourlens ! - HIJ LOOPT NAAR A - Het is inderdaad de
Dourlens ! De Spanjaarden wijken. Vooruit kerels ! Ze zitten tussen twee vuren!
Geef het hen ! Daar, naar rechts een uitbraak ! Hoerah ! De Spanjaarden
vluchten !! Wij zijn gered ! Wij zijn gered !!

DE DAMES, DON JOSE EN DE VALVERT SPRINGEN JUICHEND ROND.

LISA EN DE DUENA KOMEN BIJ DE WENENDE ROXANE.

EEN GEWOND KADET KOMT OP MET EEN DRAAGBAAR - SAMEN MET RAGUENEAU LEGT HIJ CHRISTIAN NIETOP.

RAGUENEAU EN DE KADET DRAGEN CHRISTIAN AF - ROXANE, DE DUENA EN LISA VOLGEN - ALS ZE VOORBIJ
HET JUICHENDE GROEPJE KOMEN VALLEN DEZE STIL - DE HEREN NEMEN HUN HOED AF EN VOLGEN DE KADET.
OOK DE DAMES EN DE MUZIKANTEN VOLGEN.

DE MUZIEK STOPT.

DE GUICHE : - Dit wordt ongetwijfeld de grootste overwinning uit mijn hele carrière ! -
HIJ GAAT ZINGEND AF.

DEEL 5

EEN SEREEN MUZIEKJE VULT DE KLOOSTERTUIN.

TWEE BROEDERS KOMEN DE ZETEL EN HET HANDWERK VAN ROXANÉ OP B PLAATSEN.

BROEDER-L : - Het is hier iedere dag hetzelfde. Zetel binnen, zetel buiten... Ik vraag me af waarom madam Roxan  overal en altijd alleen maar in deze zetel wil zitten, broeder ?

BROEDER-M : - Van alle andere stoelen krijgt ze hevige rugpijn, zegt ze. Het zal de wil van God zijn, broeder.

BROEDER-L : - De wil van God ! Broeder, ge denkt toch niet dat God zich iets van onze rug aantrekt. Hij zal al werk genoeg hebben met onze voorkant.

BROEDER-M : - Ah, ge weet dat nooit, broeder. Ge weet dat nooit. Maar ik bedoelde eigenlijk dat het de wil van God zou zijn dat wij met die zetel altijd moeten sleuren.

BROEDER-L : - Broeder, ik moet hiervuit toch niet begrijpen zeker dat gij moeder overste voor God neemt ?

BROEDER-M : - Neen broeder, neen ! Dat verschil zie ik duidelijk.

BROEDER-L : - Goed, want het is al erg genoeg dat wij hier in een nonnenklooster knechtje moeten spelen. Als gij die vrouwmensen ook nog gaat sublimeren...

BROEDER-M : - Dat kan geen kwaad, broeder. Dat kan geen kwaad. Ze weten wel wie ze sturen.

BROEDER-L : - Ah, van sturen gesproken, broeder. Kunt gij met een paard rijden ?

BROEDER-M : - Een paard ? Welke kleur ?

EN DE BROEDERS ZIJN WEER AF.

NU KOMEN MOEDER MARGUERITE, ZUSTER CLAIRE EN ZUSTER MARTHE OP.

ZUSTER MARTHE : - Ja, maar dat is niet alles, moeder Marguerite. Zuster Claire heeft vanmorgen al twee keer voor de spiegel gestaan om te zien of haar kap wel goed stond.

MOEDER MARGUERITE : - Dat is héél lelijk.

ZUSTER CLAIRE : - En zuster Marthe heeft daarstraks bij het taartjesbakken een pruimpje gesnoept.

M-MARG. : - Dat is ook heel lelijk, zuster Marthe.

Z-MARTHE : - Och, het was een mismaakte pruim.

M-MARG. : - Ja-ja, toch zal ik het straks aan menier Cyrano vertellen.

Z-CLAIRE : - Neen, hij zal ons uitlachen.

Z-MARTHE : - Hij zal zeggen dat de nonnetjes heel koket worden, ja.

Z-CLAIRE : - Neen, hij zal eerder vinden dat ze gulzig zijn.

M-MARG. : - LACHT - Gelukkig weet hij dat gij een goed hart hebt. En dat heeft hij ook.

Z-CLAIRE : - Dat zal ik geloven. Iedere zaterdag, zonder uitzondering, komt hij naar het klooster.

M-MARG. : - Al tien jaar lang.

- Z-MARTHE : - Meer dan tien jaar. Sinds zijn nicht onder de begijntjeskap de rouwsluier draagt.
- Z-CLAIRE : - Hij is zo grappig en zo lief.
- Z-MARTHE : - Maar hij plaagt ons altijd... En toch maken we taartjes voor hem.
- Z-CLAIRE : - Pruimentartaartjes. Ik vrees nochtans dat hij geen goed Christen is.
- M-MARG. : - Zuster !
- Z-MARTHE : - We zullen hem bekeren.
- Z-CLAIRE : - Ja, vanavond nog.
- M-MARG. : - Laat menier Cyrano maar met rust. God kent hem zeker en vast persoonlijk.
- Z-MARTHE : - Ja, maar iedere zaterdag als hij binnenkomt zegt hij : "Zuster, ik heb gisteren vlees gegeten."
- M-MARG. : - Zegt hij dat ? Wel, ik weet dat hij vorige week al twee dagen niet gegeten had.
- Z-CLAIRE : - Hij is erg arm.
- Z-MARTHE : - Wie heeft dat gezegd ?
- Z-CLAIRE : - Meneer de Castel.
- Z-MARTHE : - Waarom helpen ze hem dan niet ?
- M-MARG. : - Onmogelijk, hij zou het iedereen die het probeert erg kwalijk nemen.
- DE ANDERE ZUSTERS ZIJN INTUSSEN OPGEKOMEN - ZE ZIJN ALLEN BIJ MOEDER MARGUERITE KOMEN STAAN.
- Z-CLAIRE : - Moeder Marguerite, madam Roxane komt af met een bezoeker.
- M-MARG. : - Ja, het is menier de Guiche.
- Z-MARTHE : - Als ge het zegt. Het is lang geleden dat die nog op bezoek kwam.
- M-MARG. : - Hij moet helaas niets anders doen dan van de koning naar het front hollen en omgekeerd. Kom zusters, laat ons wat bidden voor de vrede dan krijgt die stakker ook wat meer tijd. - DE ZUSTERS GAAN ZINGEND WEG.
- DE GUICHE EN ROXANE KOMEN OP.
- DE GUICHE : - Gij blijft dus van Christian houden, zelfs al is hij meer dan tien jaar dood.
- ROXANE : - Ik heb het gevoel dat onze harten nog altijd samen zijn, dat zijn liefde rond mij zweeft.
- DE GUICHE : - Roxane hebt ge mij vergeven ?
- ROXANE : - Hoe zou ik anders in dit klooster kunnen blijven.
- DE GUICHE : - Komt Cyrano nog op bezoek ?
- ROXANE : - Ja, dikwijls. Iedere week op hetzelfde uur. Bij het laatste klepje van de klok hoor ik zijn stok op de stoep tikken. Ik moet zelfs niet kijken wie het is. Hij gaat zitten en spot wat met mijn eeuwig borduren, daarna bezorgt hij me het mondelinge verslag van de gebeurtenissen van de voorbije week en...
- ZUSTER-FORTIERSTER : - OP EN GEVOLGD DOOR DE CASTEL - ZE KLINGELT MET EEN HANDBEL - Menier de Castel-Jaloux voor madam Roxane ! - ZE GAAT TERUG AF.

DE CASTEL : - LOOPT DOOR TOT BIJ ROXANE - Madam, en menier de Guiche... Vergeef me dat ik u stoort...

ROXANE^E : - GROET - Menier de Castel. Gij stoort helemaal niet.

DE GUICHE : - GROET - Het is lang geleden, de Castel.

DE CASTEL : - Madam Roxane had me gevraagd... maar ik weet niet of madam wenst dat ik het vertel ?

ROXANE : - Spreek gerust. Menier de Guiche behoort nu tot onze vrienden.

DE GUICHE : - Ik dank u, madam.

DE CASTEL : - Ik zei dus dat madam me gevraagd had een diskreet onderzoekje in te stellen over de toestand van onze vriend Cyrano.

DE GUICHE : - Ah, en hoe gaat het met hem ?

DE CASTEL : - Slecht. Heel slecht...

ROXANE : - Héél slecht ? Ik hoop dat ge overdrijft...

DE CASTEL : - Integendeel, madam. Hij leeft in eenzaamheid, armoede, miserie zelfs. En zijn geschrijf bezorgt hem iedere dag nieuwe vijanden. Hij valt iedereen aan : de valse adel, de valse gelovigen, de valse dichters, de valse valsaards, iedereen moet er aan geloven.

ROXANE : - Arme man. Nooit zal men zijn weerstand kunnen breken.

DE GUICHE : - Wie weet...

DE CASTEL : - Elke dag gespt hij zijn riem een gaatje dichter. Zijn neus heeft al de kleur van oud ivoor. Hij bezit nog één enkele oude jas.

DE GUICHE : - Ja, maar naar wat ik hoorde priemt zijn degen nog net als vroeger. Beklaag hem dus niet te veel.

DE CASTEL : - Menier de graaf verstaat niet...

DE GUICHE : - Hij heeft altijd geleefd zoals hij het zelf wou. Vrij ! Vrij van alles. Vrij in zijn denken, vrij in zijn zeggen, vrij in zijn handelen. Daar plukt hij nu de vruchten van.

DE CASTEL : - Jawel, maar toch ben ik bang dat ge niet verstaat...

DE GUICHE : - Verstaan, verstaan ! Wat versta ik niet ? Dat ik alles heb en hij niets ? Dat het gemakkelijk spreken is als men het voor het zeggen heeft ? Versta ik dat niet ? - DAN - Het spijt me, madam... de Castel, als ge hem nog ziet zeg hem dan dat voor mijn part alles vergeven en vergeten is.

ZUSTER-PORTIERSTER KOMT TERUG BELLEN EN DE VALVERT VOLGT HAAR.

Z-PORT : - Menier de Valvert voor menier de Guiche !

DE VALVERT : - BEKLIJKT DE ZUSTER - Ken ik u niet ?

Z-PORT : - Toch niet persoonlijk.

DE VALVERT : - Ah, maar van zien ?

Z-PORT : - Ja, van zien dat kan. Ik ben nog direkteur geweest van het hotel de Bourgogne maar dat is lang geleden. De mensen gaan niet meer naar het teater.

DE VALVERT : - Wat ge nu zegt !

Z-PORT. : - Neen, zie maar wat hier binnenvalt. En als ze hier niet zijn dan zitten ze aan het front of in een of ander restaurant. We klappen er beter niet van.
ZE GAAT TERUG AF.

DE VALVERT : - LOOPT DOOR NAAR DE GUICHE - Menier de Guiche het spijt me...

DE GUICHE : - Wat spijt er u mijn beste de Valvert ?

DE VALVERT : - De koning heeft u dringend nodig.

DE GUICHE : - En daar hebt gij spijt van.

DE VALVERT : - Neen, ik bedoel...

DE GUICHE : - Kent gij die mensen hier niet meer ?

DE VALVERT : - Ja... - GROET - Madame Roxane, menier de Castel.

ROXANE EN DE CASTEL GROETEN TERUG.

DE GUICHE : - Ge hoort het madam, de plicht roept. Ga, de Valvert. Wij ijlen naar de koning.

DE VALVERT STAPT WEG EN DE GUICHE VOLGT HEM - MAAR

DE GUICHE : - DRAAIT TERUG NAAR ROXANE - En toch ben ik dikwijls jaloers op die Cyrano. Alhoewel ik denk dat ik tegen God niets verkeerd deed heb ik soms een gevoel van onbehagen over mezelf en over mijn sukses. Een rijke man slaapt onder de zoom van zijn mantel een aantal illusies mee die knisperen als de droge bladeren onder de zoom van uw rouwkleed, madame.

ROXANE : - Meneer de Guiche, u had ook poëet moeten worden. - ZIJ GROET DE CASTEL EN GAAT WEG.

DE GUICHE : - de Castel ge hebt gelijk als ge zegt dat uw vriend iedere dag nog vijanden verkrijgt. Veel mensen hebben schrik van hem... of van zijn degen maar gisteren hoorde ik nog vertellen dat een ongeluk vantijd in een donker plekje schuilt. Zeg tegen Cyrano dat hij zo weinig mogelijk op straat moet lopen en dat hij erg voorzichtig moet zijn.

DE GUICHE GAAT SNEL WEG.

DE CASTEL : - Dat zal bij hem juist het omgekeerde effect hebben maar ik zal hem verwittigen.
ZUSTER-PORTIERSTER KOMT BELLEN EN DEZE KEER VOLGT RAGUENEAU HAAR.

Z-PORT. : - Als dit zo voort gaat zet ik de deur vierkant open. Nu is het menier RaguenEAU weer. Voor madam Roxane - EN ZE GAAT WEG.

DE CASTEL : - Madame Roxane is juist weggegaan.

RAGUENEAU : - Ja... enfin, het is misschien nog beter zo. Gij zult het haar veel beter kunnen zeggen.

DE CASTEL : - Wat zeggen ?

RAGUENEAU : - Ik ben daarjuist bij Cyrano geweest... Het is te zeggen, ik wou bij hem gaan maar op het ogenblik dat ik de hoek omdraai zie ik hem buitenkomen. Ik loop naar hem toe en roep hem, hij draait zich om en op dat moment laat iemand van op een dak, toeval of niet, een stuk hout op zijn hoofd vallen.

DE CASTEL : - De lafaards. Dit is geen toeval, Ragueneau !

RAGUENEAU : - Ik zal mezelf nooit meer kunnen vergeven dat ik hem geroepen heb.

DE CASTEL : - Gij kunt hier niets aan doen, Ragueneau. Dit is een aanslag. Een smerige laffe aanslag. Hij is toch niet dood !?

RAGUENEAU : - Neen, gelukkig niet maar hij heeft een lelijke gapende wonde aan zijn hoofd.

DE CASTEL : - Waar is hij ?

RAGUENEAU : - Ik heb hem naar zijn kamer gebracht.

DE CASTEL : - Heeft hij veel pijn ?

RAGUENEAU : - Hij viel bewusteloos op zijn bed.

DE CASTEL : - Hebt ge een dokter gehaald ?

RAGUENEAU : - Ja maar die had het over koorts en hersenvliezen... Ge zoudt hem moeten zien, zijn hoofd helemaal omwonden. Ge kunt dit heel voorzichtig aan Roxane vertellen. Ik loop terug naar Cyrano want hij is heel alleen en hij mag het bed niet uit. De dokter zegt dat hij het niet zou overleven.

DE CASTEL : - Lieve hemel ! Kom ik ga met u mee tot aan de poort. We zullen vragen dat een zuster met u mee mag om bij hem te waken en hem te verzorgen.

RAGUENEAU EN DE CASTEL AF.

DE ZISTERS KOMEN TERUG ZINGEND OP - ZIJ GAAN OVER EN AF - INTUSSEN KLEPT HET KLOKJE - MOEDER MARGUERITE BLIJFT EVEN ACHTER.

M-MARG : - Eigenaardig, zo een mooie zachte septemberdag en niemand in de tuin...

ROXANE : - KOMT OPGELOPEN - Ah, moeder Marguerite... Ik heb gelopen. Ik dacht dat ik te laat zou zijn. - ZE GAAT IN DE ZEITEL ZITTEN ZODANIG DAT ZE CYRANO NIET ZAL ZIEN.

M-MARG. : - Ja, ik vond het zeer eigenaardig. Het klokje klepte al vier keer en...

ROXANE : - ...Cyrano is er nog niet...

CYRANO KOMT INTUSSEN OP MET ZUSTER-PORTIERSTER DIE LICHTJES BELT - HIJ HEEFT ZIJN HOED IN DE

CYRANO : - Wie zegt dat ? HAND.

M-MARG. : - BLJ HET ZIEN VAN CYRANO DIE EEN ZWARE WINDEL OM HET HOOFD HEEFT EN MOETZAAM OP ZIJN STOK LEUNT - Lieve hemel ! - HERNEEMT ZICH - Ik zei juist tegen madam Roxane : "Menier Cyrano wil ons zeker bewijzen dat zelfs bij de best gesmeerde klok... de veer ook eens kan springen..."

CYRANO : - MOEDIG - Met mijn klok is alles in orde, moeder Marguerite. Ik denk dat het uw klok is die te snel gaat lopen. Kloosterklokken trekken zich weinig aan van wat er buiten hun eigen radertjes gebeurt... zegt men.

M-MARG. : - Ik zal ze dadelijk laten nazien, menier... - ZE WIL CYRANO HELPEN MAAR DEZE SCHIJDT HAAR AF EN DOET HAAR TEKEN HEM ALLEEN TE LATEN.

MOEDER MARGUERITE LOOPT AF MET ZUSTER-PORTIERSTER - CYRANO ZET ZIJN HOED TERUG OP.

ROXANE : - BORDUURT EN ZIT NOG STEEDS MET HAAR RUG NAAR CYRANO - De eerste keer in tien jaar.

CYRANO : - Wat ?

ROXANE : - Dat ge te laat zijt. Waart ge me vergeten ?

CYRANO : - GAAT OP B ZITTEN - Ik ben razend op mezelf. Ik werd opgehouden.

ROXANE : - Aha, door een of andere mooie dame ?

CYRANO : - Het was eerder een sombere knokige heer.

ROXANE : - Ge hebt hem toch wandelen gestuurd, hoop ik ?

CYRANO : - Ik zei : "Het spijt me maar vandaag is het zaterdag en ik word verwacht. Kom dus later maar eens terug". Dat zei ik...

ROXANE : - Dat heertje kan nog lang wachten. Voor het donker wordt laat ik u niet gaan.

CYRANO : - Ja, ja ik hoop dat hij zolang zal willen wachten.

ZUSTER MARTHE IS INTUSSEN OPGEKOMEN - ROXANE ZIET HAAR.

ROXANE : - Kijk, daar hebt ge zuster Marthe. Wilt ge haar niet plagen vandaag ?

CYRANO : - Ja, ja dat zal ik zeker. Zuster Marthe, kom eens even hier !

ZUSTER MARTHE KOMT BIJ CYRANO - ZE KIJKT HEM MET ONZETTING AAN.

CYRANO : - Wat is er zuster ? Moet een zedig nonnetje haar ogen niet neerslaan als een manspersoon haar tuin betreedt ?

Z-MARTHE : - Maar... menier de Bergerac... - ZE WIL HEM HELPEN.

CYRANO : - DOET TEKEN TE ZWELGEN - Zal ik u eens vertellen wat ik gisteren allemaal gedaan heb ? Om te beginnen heb ik bergen vlees gegeten...

Z-MARTHE : - Ja dat weet ik. Om het door te spoelen zal ik u een bol heerlijke hete bouillon maken. U moet dadelijk naar de refter komen.

CYRANO : - Ja-jaa...

Z-MARTHE : - Beloofte ge het ?

CYRANO : - Goed, ik beloof het ?

ROXANE : - Cyrano, ge zijt zo redelijk vandaag. Is zuster Marthe u toch aan het bekeren?

CYRANO : - Bekerende mij !? Ik pas wel op. Maar omdat ze altijd zo zorgzaam voor me is wil ik haar toelaten... - PAUZE - ...vanavond voor mij te bidden, in de kapel.

Z-MARTHE : - Ik zal niet tot vanavond wachten. - EN ZE GAAT HAASTIG WEG.

ROXANE : - LACHT - Ach Cyrano, gij vindt toch altijd een repliek waar niemand zich aan verwacht.

CYRANO : - Kijk de bladeren... Hun reis van de tak naar de aarde is maar kort en het is alsof ze in hun val voor de laatste keer hun schoonheid willen laten bewonderen omdat ze weten dat ze bij het raken van de grond zullen beginnen rotten... - HIJ ZAKT LANGZAAM WEG.

ROXANE : - Cyrano, ge klinkt zo droef vandaag... - ZE KIJKT NAAR CYRANO EN SCHRIJKT - Cyrano ! - ZE LOOPT TOT BIJ HEM - Cyrano wat is er ? God, zusters ! Hij is flauwgevallende ! Cyrano !

CYRANO : - KOMT TERUG BIJ - Wat ? Wie roept er..? - ZIET ROXANE - Ah... Nee, neen het is niets. Ik verzeker u...

ROXANE : - Maar...

CYRANO : - Ach, een oude wonde... Het gaat wel over. - HIJ LACHT MET MOETTE - Daar, het is voorbij.

ROXANE : - Ieder van ons heeft zijn wonden. - ZE HAALT EEN VERGEELDE BRIEF BOVEN.

CYRANO : - De laatste brief. Ge hebt me gezegd dat ik hem op een dag zou mogen lezen...

HET WORDT STIL AAN DONKER.

ROXANE : - Wilt ge dat nog altijd ?

CYRANO : - Ja, ik wil... Vandaag...

ROXANE : - Hier... - ZE GEEFT HEM DE BRIEF.

ROXANE GAAT TERUG NAAR HAAR ZETEL MAAR TERWILJ CYRANO "LEEST" ZAL ZE ZONDER DAT HIJ HET MERKT ACHTER HEM KOMEN STAAN.

CYRANO : - BEKIJKT DE OMSLAG EN MAAKT DE BRIEF NIET EENS OPEN.
"Roxane, adieu. Ik ga sterven."

ROXANE : - Lees luider.

CYRANO : - "Vandaag nog geloof ik, mijn liefste.
Mijn ziel weegt zwaar van ongebruikte liefde...
En ik sterf...
Nooit vergeet mijn geest uw beeld zo vol van charme..."

ROXANE : - Cyrano, hoe leest gij dat..?

CYRANO : - "Ik stuur u een kus die uw mond moet raken...
En ik zou willen roepen...
Neen, ik roep :
Mijn lief, mijn lief, mijn schat..!"

ROXANE : - Die stem...

CYRANO : - "Mijn hart zal u nooit één ogenblik verlaten..."

ROXANE : - Die stem hoor ik niet voor de eerste keer !

CYRANO : - "Ik zal u minnen tot in een andere wereld
Tot aan het einde van de eindeloosheid..."

ROXANE : - STAAT NU ACHTER CYRANO - Gij waart het !

CYRANO : - Wat ? - OPENT VLUIG DE BRIEF - Neen Roxane, neen !

ROXANE : - Ik had het al lang moeten weten. De brieven hebt gij geschreven !

CYRANO : - Ik zweer u...

ROXANE : - Al die lieve gekke woorden waren van u.

CYRANO : - Neen.

ROXANE : - De stem in de nacht was de uwe.

CYRANO : - Ge vergist u...

ROXANE : - Het was uw geest die me bekoorde.

CYRANO : - Neen, ik was het niet die u graag zag.

ROXANE : - Ge zag me wel graag !

CYRANO : - Het was Christian.

ROXANE : - Ge zag me graag !

CYRANO : - ZWAK - Neen.

ROXANE : - Ge ontkent het al veel stiller.

CYRANO : - Graag zien is niet de juiste uitdrukking. Ik...

ROXANE : - Waarom hebt ge al die jaren gezwegen als de tranen op deze brief van u waren!?

CYRANO : - Het bloed was van hem.

DE CASTEL EN RAGUENEAU KOMEN OPGELOPEN.

DE CASTEL : - Ah! Ik was er zeker van ! Daar is hij !

CYRANO : - Hoor, mijn goede kameraden komen.

RAGUENEAU : - Dit wordt zijn dood, madam. Hij mocht niet opstaan !

ROXANE : - Dus toch..! Hij zei dat het een oude wonde was.

CYRANO : - Oude wonde, nieuwe wonde, wat is het verschil ? Ze doen allemaal pijn. - FIER
Maar voor ik ga, madam moet ik u eerst nog berichten over wat er deze week
gebeurde. Ik heb niet veel tijd meer. Ik begin dus met zaterdag.

"Op deze zaterdag zeg ik : luister wat ge hoort !

Op deze zaterdag werd menier de Bergerac laffelijk vermoord !"

HIJ NEEMT ZIJN HOED AF.

ROXANE : - Zijn hoofd ! Wat is er gebeurd ? Waarom ?

CYRANO : - "Een duel, met een steek recht in het hart

Zou een waardig einde voor mij zijn, liefst zonder smart.

Maar dat lot was me niet beloofd

Een houtblok viel me op het hoofd..."

Ik zal dus alles gemist hebben, zelfs mijn dood.

RAGUENEAU : - Menier Cyrano..!

CYRANO : - Ragueneau klaag niet zo hard...

ROXANE : - Cyrano ge moet rusten !

CYRANO : - Rusten, waarom ?

"Herinner u, Roxane de avond onder het balkon

Toen Christian tot u sprak...

We speelden er een scène

Waarin heel mijn leven stak,

Ik bleef beneden in het duister

Anderen klommen naar boven in alle eer en luister".

HET KLOKJE BEGINT TERUG TE KLEPPEN EN DE ZUSTERS KOMEN OP.

ROXANE : - Zusters ! Zusters help me...

CYRANO : - Helpen ? Wat valt er te helpen ? Het enige wat ik nodig had om dit bedrijf
in schoonheid te beëindigen was wat meer publiek. En dat heb ik nu.

ROXANE : - Cyrano ik zie u graag. Gij moet leven ! - ZE KUST CYRANO.

CYRANO : - "Alleen in het sprookje wordt de kldker, lelijk en groen
Een betoverde prins na een heerlijke zoen."

ROXANE : - Het is allemaal mijn fout.

CYRANO : - Roxane zeg zoiets niet.
"Het leven heeft me nooit erg verwend.
Alleen door u heb ik wat tederheid gekend...
Ik ben lelijk ter wereld gekomen
Vrouwen beminden mij alleen in mijn dromen".

ROXANE : - Dit is niet mogelijk. Ik hield maar van één man ! Ik kan hem geen twee keer verliezen !

CYRANO : - SPRINGT PLOTS RECHT - Neen, niet in deze zetel ! - RAGUENEAU EN DE CASTEL
WILLEN HEM HELPEN - Steun me niet ! Niemand ! Alleen deze stok ! Als het toch
moet wacht ik hem staande op ! -HIJ TREKT ZIJN DEGEN - Degen in de hand !

ROXANE : - Cyrano...

ER SPEELT WEER EEN ZACHTE MUZIEK - DE ZUSTERS ZINGEN.

CYRANO : - Hij komt, ik voel het en ik vrees dat zelfs hij het lef zal hebben mijn neus
door zijn holle oogkassen te bekijken. - HIJ KLIJKT ROND EN HEFT ZIJN DEGEN.
"Wat zegt ge ? Nutteloos ? Zijn zeis is machtiger ? Ik weet het !
Neen, ik vecht niet om hem te verslaan
Maar kan ik zonder meer laten begaan ?
Wie zijn dat daar ?
Wel duizend koppen staan er klaar !
Ik herken u, oude vijanden. Wat ? Ge wilt dat ik met u samenspan !
Nooit ! Nooit ! Zoiets past niet in mijn plan !
Leugen, -HAKT- hoogmoed, -HAKT- vooroordeel, -HAKT- zothed, -HAKT-
Duizendkoppige draak vol lafheid -HAKT
En gij, domheid ! Zijt ge er ook ?
Ik weet dat ge mij, afschuwelijk spook
Op de knie wil krijgen als een knecht
Maar ik vecht, vecht, vecht...
PLOTS VALT HIJ STIL.
Ge hebt me alles afgenomen,
Kracht, grootheid en mijn dromen...
Maar een ding krijgt ge nooit !
Daarvoor vecht ik, zolang ik kan !
ROXANE GOOIT ZICH IN ZIJN ARMEN - CYRANO KUST HAAR.
Mijn liefde voor Roxane.

UIT.

—
^